

EESTI SPORDILEHT

SPORTTEADUSLIK KUUKIRI

1933

14. AASTAKÄIK

B 8934

Sf. 8488

Toimetaja: OSKAR LÕVI

VÄLJAANDJA: EESTI SPORDI KESKLIIT

EESTI

kõige soodsamini ostate suuski ja suusatarbeid

**suusatööstuses
S. Tartu mnt. 30,**

Tallinnas. Tel. 306-10.

O.-ü. Lebecki, Pabstel & Ko.

PORDILEHT

SAKU ÕLLETEHAS A.S.

ASUT. 1876.

PÕHIKAPITAL KR. 1.500.000

ÕLU JA MÕDU

JUHATUS TALLINNAS.

PEALADU: TALLINN, SUUR KLOOSTRI TÄNAV 10/12.

TELEFONID: 437-36 ja 437-38.

Vaadolge minu
talispordi eriakent!

Kodumaa vabrikute riidekauplus

HEINRICH TOFER

Tallinnas, S. Karja tän. 15
(MÜÜRivahe t. nurgal).

Suusadressid

kodumaa vastupidavast riidest
Kr. 8.— alates.

SPORDI LEHT

SPORTTEADUS

RIIKLIK KIRI

Riiklik Avalik

Raamatukogu

Nr. 1

Jaanuar

1933

TÕIMETUS: TALLINNAS, MÜÜRIVAHE T. 16-33. VASTUTAV NING

TEGEV TOIMETAJA OSKAR LÕVI.

TOIMKOND: MAG. A. GRÜNBERG, ED. HIOB, L. TÕNSON, DR. MED. J. VILMS JA H. VISMAN.

TALITUS: TALLINNAS, MÜÜRIVAHE T. 16-33. TALITUS ON AVATUD IGA PÄEV KELLA 2-4. TELEFON 444-28.

KUULUTUSTE HIND: välimine kaas ja tekstis: 1/4 lhk. Kr. 50.—, 1/2 lhk. Kr. 25.—, 1/4 lhk. Kr. 12.50; sisemised 1/4 lhk. Kr. 40.—, 1/2 lhk. Kr. 20.—, 1/4 lhk. 10.—

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU: talitus, Müürivahe 16-33, tel. 444-28; A. Hahn, tel. 440-98 ja ajakirjanduse kontorid.

TELLIMISHIND:

AASTAKS 3 KROONI, 1/2 A. 1 KR. 50 SNT., 1/4 A. 75 SENTI. ÜKSINUMBER 25 SENTI. VÄLISMAALE AASTAKS 4 KROONI, 1/2 AASTAKS 2 KR. 1/4 AASTAKS 1 KROON.

TELLIMISTE VASTU-VÕTMINE:

talituses, kõigis postkontorites ja ajakirjanduse kontorites.

ILMUB IGA KUU 20. PÄEVAL

14. AASTAKÄIK

SP, 1358

Varakult alustada — see on väärtuslikum ja tagajärge-tootavam, kui oodata, et saatuse saadab meile ühe Nurni. Varasele alustamisele rajas Ameerika oma edu Los Angelesis, mis kujunes võrratuks.

Olümpiamängud on iga nelja aastaga võitnud järjest suurema tähtsuse. Antwerpen, Pariis, Amsterdam ja Los Angeles — need on olümpiamängude alal astmed, millest igaüks palju kõrgem oma eelmisest. Sport on saanud järjest laialdasemalt üldiseks omanduseks kasvavatele põlvedele ja olümpiamängude suhtes avaldavad oma kõige elavamalt huvi rahvaste kõik kihid. Kui varematel aegadel olümpiamängud osutusid tähelepanuväärseteks enamikus ainult osavõtivatele sportlaskondadele, siis on nüüdseks võit või kaotus olümpiamängudel kogu rahva asjaks, mida arutavad noor ja vana, rõõmsalt või pettunult. Suured päevalehed avavad oma esimesed, suurpoliitilistele sündmustele määratud leheküljed kirjutustele ja teadetele olümpia-teemil. Lootustega saadetakse teele võistlejad ja juubeldustega võetakse vastu võitjad.

Järgmistest olümpiamängudest, mis peetakse Berliinis 1936. a. 1.—16. aug., lahutab maailmarahvaid peaaegu veel neli aastat, kuid sellest hoolimata juba nüüd on alustatud või ollakse alustamisel ettevalmistustega kaugemal kui kolme aasta taga asetsevateks olümpiamängudeks. Kõigil on juhtsõnaks: „Varakult!“, kõikjal mõeldakse sellele, kuidas oma esinemisele kindlustada kõige suurema tagajärjekuse. Prantsuse olümpiakomitee peasekretär Marcel Delarbe ütles viimati: „Ei ole mingit mõtet ettevalmistustega olümpiamängudeks alustada alles pool aastat enne nende algust. Meil on kasutada neli aastat ja see aeg ei tohi mööduda kasutult. Materjaalne külg ja olümpiameeskonna lähikaudne suurus peab olema kindel vähemalt 3 aastat enne mängusid.“ Sellekohaselt alustati ettevalmistustega Prantsusmaal varsti pärast tagasisaabusmist Los Angelesist. Juba kibedas ettevalmistustöös on ka teised riigid. Itaalias on diktaator ka spordi alal — Arpinati, kes Mussolini ülesandel organiseerib olümpiaettevalmistust ja on jõudnud juba avaldada suure töökava uute talentide avastamiseks.

EDASI.

Edasi on ettevalmistused alanud Hollandis, Jaapanis, Ameerikas, Austrias, Ungaris, Poolas, Soomes, Egiptuses, Bulgaariaski ning endastmõistetavalt Saksamaal.

Üldiselt nii varakult, nagu nüüd Berliini mängudeks, ei ole rahvad oma ettevalmistustega alustanud ühekski varematest olümpiamängudest. Kuna kindel on, et Eesti võtab osa Berliini mängudest, siis tuleb ka meil oma täie jõu kohaselt alustada ettevalmistustega. Kuna Eesti osavõtt Los Angelesi mängudest kujunes kahjuks hõredaks ja nigelaks, ning oma tagajärjekeselt meile ei ole võrreldav varemaste mängudega, siis tuleb meil eriti pingutada, et Berliinis jälle olla Amsterdami-, Pariisi- ja Antwerpeni-aegselt tugev. Meie oma osavõtul eelolevatest olümpiamängudest oma väikeriigi olemises ei saa sellele osavõtule anda ainuüksi sääraat maksim-käsitlust, et üks kogu maailma oma spordialal ületav mees on enam väärt kui sada, kes „ainult“ teiseks tulevad. Suurriikides on juhtsõnaks olümpiamängudele ettevalmistamisel tippspordlaste kasvatamine, kuid meile ei saa seda juhtsõna täieliselt omaks võtta. Meil ei tule, maksku-mis-maksab, asuda ainuüksnes „suurtükkide“ kasvatamisele. Eesti spordiliikumise peaülesanne on liikumist veel enam laiendada ja süvendada, ning selle järel teises järjekorras soodustada üksikute arenemist suursportlasteks. Meile on praegu üle jõu suursportlaste kasvatamise alal kaugele püüda ja sisse seada riiklik amatöörism, nagu see asja tarvitusele võetud Prantsusmaal. Seal on valitsus teinud korralduse, et väljapaistvamad tsiviilspordlased paigutatakse Joinville'i sõjaväelisesse spordikooli, kus neid kasvatatakse olümpiavõitjateks. Joinville'ist Prantsuse valitsus teeb keskkoha, kus olümpiakandidaadid pikemat aega võivad muretult elada ja end täielikult pühendada treeningule. Muidugi lõhnab see riiklik amatöörism tugevasti professionaalsust järele, kuid see asjaolu ei põhjusta enam suurt peamurdmist praegusajal, mil mitmel pool üldisemaltki ei tehta vahet amatööri ja professionaali vahel. Väikeriikidest kõige suuremal määral on harrastanud riiklikku amatöörismi Uruguai ja ta on selle toel saavutanud kaks olümpiavõitu jalgpalli alal ning tagajärjena sellele laialdaselt tuntud nime maailmas.

Eesti suhtes ei ole kuidagi eeldada, et meil tarvitu-
tusele võetakse riiklik amatöörism. Eestile on esine-
mine olümpiamängudel võimeproov meie atleetide suut-
likkusele, mille tipp saavutatakse mitte toetatuna suurs-
sportlaste eriti-soodustatud, et mitte öelda kunstlikule
kasvatamisele, vaid on kooskõlas meie kehakultuuri
üldise alusega. Olümpiamängudel Antwerpenis, Parii-
sis ja Amsterdams meie saavutused olid erakordselt
suured võrrelduna meie kehakultuuri üldalusega. Eesti
selle aja spordi-suursaavutusi võiks iseloomustamiseks
võrrelda pea peale pööratud püramiidiga, s. o. aluseks
väikearvuline sportlaskond ja tipuks rohkearvuliselt
suursportlasi. Siis Eesti olümpiamängudel maailma
rahvaste paremusjärjestuses kuulus väga heasse keskk-
kohta, ettepoole mitmestki suurriigist.

Ja kuidas on nüüd? Nüüd kõneldakse tagasimine-
kust Eesti spordiliikumises. See väide ei ole aga õige.
„Vanale heale ajale“ mõtlemissel tehakse viga, kui liig
roosilisena hinnatakse kõike seda, mis oli varemalt.
Tihtigi kuuleb, kuidas suuresõnaliselt võrreldakse „van-
nasti“ ja „nüüd“, enamikus seda esimese kasuks. Kuid
tõsiasi jaks on, et spordiliikumine meil järjest on are-
nenud ja oma suuruselt ja tagajärjekuselt ületab selle,
mis oli „vanasti“. Sport ja kehakultuur on tänapäe-
val Eestis võrratult palju populaarsem kui „vanasti“. Tänapäeva
sportlased on meil ületanud need suurtaga-
järjed, mis saavutati „vanasti“. Milles siis on see, mis
annab põhjust rahulolematuseks ja nurisemiseks? Vas-
tamisel sellele on üheks olulisemaks see, et meil tun-
takse puudust suursportlaste järele. Meie praegused
suursportlased on küll ületanud varemaste saavu-
tused, kuid sellest hoolimata ei peeta neid suursport-
lasteks laia hulga silmis. Ihatakse, et nad võidaksid.
Sagedasti ja suuresti võitmine on nüüd aga palju ras-
kem kui varemalt. Mitte seepärast, et meie nüüdsed
parimad oma võimetelt oleksid nõrgemad varemaste-
test parimatest, vaid seepärast, et teised on läinud
palju paremaks. Meil on praegu hädasti tarvis võit-
tusid ja kui meie tipumehed neid saavutavad, siis ol-
lakse üldiselt jälle veendunud, et Eesti spordiliikumi-
sega on kõik jälle korras.

Ettevalmistusteks on tarvis raha ja see tarvidus
on maksew ka olümpia võitude ettevalmistuse suhtes.
Saksa spordipäeval Kölnis kinnitati üksmeelselt, et
ainuotsustav ettevalmistuste laadile ja järjelikult siis
ka nende tagajärjekusele on rahaküsimus. Toodi ette,
et seltsid ja liidud Saksas kannatavad rahapuuduse all
(nagu meigi!) ja kui toetust ei saa, siis võivad Saksa
väljajaated kodus peetavatel olümpiamängudel kaju-
neda tumedateks. Saksamaa ei saaks edukalt võistelda
— öeldi Saksa kergejõustiku päeval — näiteks Itaa-
liaga ja Jaapaniga, kus spordiorganisatsioonidel on
tarvitada erakordselt tugev riiklik toetus. Sellekohase

E. Spordilehe käesoleva numbriga kaanel toodud pilt on
reproduktioon Kurt Harald Isenstein'i meisterteosest
„Kuulitõukaja“. See teos, milles liigutus hästi taba-
tud, on Isenstein'i parimaid. K. H. I. on sünd. 1898. a.
Hannoveris. 19-a. alustas ta ilma perekonna abita oma
akadeemiastuudiumi. Pärast maailmasõda jätkas ta
õpinguid Hugo Ledereri ja Peter Breueri juhatusel ja
on kunstnikuna nüüdseks saavutanud tähelepanuvääriva
tunnustuse.

üksiku näite toomiseks paljude seast on märkida, et
Jaapan eelolevatel aastatel riigi toetusel saadab Eu-
roopasse kergejõustikumeeskonna, maadlusmeeskonna
ja veel lõppeks noori ohvitseri endatäiendamiseks
moodsas viievõistluses. Et olümpiamängudel võita. sel-
leks on parimatelgi atleetidel varemalt tarvis tugevaid
jõuproove, kohtamisi vastastega, kellega võistlemine
nõuab viimaste jõutagavarade väljapanekut ja
annab kogemusi. Vajaliste võistlusvõimaluste andmine
oma atleetidele on kohase treeningu kõrval üheks pea-
ülesannetest olümpiaatleetide ettevalmistamisel. Sel-
les teadmises Jaapan kutsuski Soome parimaid atleete
võistlustele Jaapani ja saadab oma mehi võistlustele
Euroopasse. Veel on Jaapani valitsus Eesti rahas ar-
vestatult 100.000 krooni määranud sport-meditsiinilise
instituudi asutamiseks.

Meie olümpia-kolmekomitee, mõistes võistlejate
suurte jõuproovide võimaldamist tarvilikult hinnata,
möödunud hooaja lõpul saatis meie parimaid atleete
võistlusreisile välismaale. Arvatavasti kolmekomitee
ka edaspidi jätkab sel alal oma tegevust, kuna see kuu-
lub olümpiaettevalmistustele kavas. Eeltingimuseks
võistlejate saatmisele välismaale on endastmõistetava-
lt nõudeks, et võistlejad selleks oleksid oma parimas
vormis ja kõigiti õigustaksid saatmise. G. Sule, A.
Viidingi ja N. Feldmani, kes kõik kolm on meie olümpia-
kandidaadid, saatmine võistlustele Helsingi ja Gö-
teborgi omas erilise tähtsuse veel seepärast, et ta mitte
üksnes nim. võistlejale, vaid kogu meie sportlaskon-
nale andis uut usku oma võimetesse.

Berliini mängudele võib Eestist saatmisele tulla
paremal puhul kahekümne mehe ümber. Hoopis teine
küsimus on, kas meil nii palju rahvusvahelise kõrge-
klassi mehi leidub.

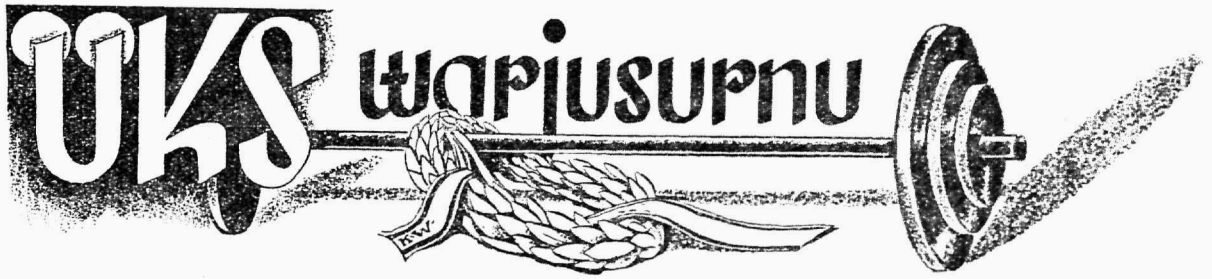
Kuna osavõtt Los Angelesi mängudest läks meil
vähe maksuma ja kulukas ei olnud ka „kolme muske-
täri“ võiduretk Skandinaaviasse (olümpiakomiteel tuli
juure maksa ainult 200 kr.), siis on meil olümpiafondi
Berliini mängude tarvis veel üsna rahuldavalt roh-
kest raha.

Praegu on olümpiakomiteel olümpiafondina pan-
gas 17.000 kr., sellest 15.000 kr. tähtajalisel arvel ja
2000 kr. jooksva arvel. Arvesse võttes, et olümpia-
fondist eeskätt tuleb kindlustada olümpiaatleetide sõi-
du- ja ülalpidamiskulud, jääb fondi praegusest sum-
mast veel ülegi — ettevalmistuskulude osaliseks katmi-
seks. Olümpiameeskonna sõidu- ja ülalpidamiskulud
kahekümne mehe kohta oleksid maksimaalselt 10.000
kr., nii et ettevalmistustööks on tarvitada 7.000 kr.
Seda esialgselt, sest on loota, et olümpiakomitee oma
fondi suudab veel suurendada vähemalt 10.000 krooni
võrra. Nii saaks meil ettevalmistustöödeks kolme aas-
ta kestes tarvitada 17.000—20.000 krooni.

Millised olümpiaettevalmistustööd meie oludes
peaksid olema praegu, mil nõudmine otstarbekohasu-
sele ja tagajärjekusele eriti suur, selle kohta avaldab
„E. Spordileht“ erikirjutusi oma järgmistes numbrites.

Kokkuvõetuna eelpooltoodule on öelda, et Eesti
spordiliikumises on küllaldaselt lootuslikku ja meie
võime julgesti minna edasi.

Thomas Kivi.

Kuidas meie tõstesporti elustada

Joh. Villemson.

Väike Eesti ei suuda olla rahvusvahelises spordiliikumises teerajajaks ja suunanäitajaks, vaid meie spordielu areneb ja võtab eeskuju välismaa spordiliikumisest.

On märgata, et rahvusvaheline spordiliikumine oma avaldustes kaalult kergemate vormide poole suundub. Aastat kaks-kolmkümmend tagasi etendas spordielus domineerivat osa raskejõustik — maadlus ja tõstmine. Tänapäev selle asemel sammuvad eesrinnas kergejõustik, jalgpall, ameerika ja teised pallimängud (korv- ja võrkpall). Edasi näeme, et praegusaja sensatsiooni ja vaheldusrikkust ihkav pealtvaatajaskond eelistab rühmsporti individuaalaladele. Nüüdisaja mehaniseerunud ajajärk ja suurlinnade elu pole oma mõju avaldamata jätnud inimese füüsilistele omadustele, teda kiduraks muutes, kusjuures viimane asjaolu omakorda on üheks ja mõjuvaks kaasteguriks spordialade arenemisel.

Samad vahekorrad on maksvad Eesti spordiliikumises, kuigi väiksemal määral. Raskejõustik — maadlus ja tõstmine, eriti viimane — on surutud tahaplaanile, ning on tõenäoline, et meie tõstesport, kui mitte täies ulatuses, siis vähemalt Tallinnas, on määratud surmale — kui tegevusesse ei tule parandust. Ilma paranduseta ei ole kaugel ajad, kus meil vaid mälestus püsib tõstesporti hiilgeaegadest Eestis. Praegu tuleb meil ikkagi silmas pida, et tõstesporti alal oleme teiste rahvuste peres eesrinnas sammunud ja domineerivat osa etendanud. Tuleb vaid meele tuletda tõstesporti hiilgeaastaid 1921—24, millal eesti tõstesportlased A. Neuland, H. Tammer, E. Vanaase, A. Puusag, J. Kikkas, A. Schmidt j. t. maailmarekordemasid. Eesti on isegi üks neist vähestest rahvustest, kel õnnestus korraldada maailma esivõistlusi tõstmises, ja nimelt 1922. a.

Tahtmata kergib küsimus, kas praegune olukord on loomulik ja kas tõstesport tõeliselt peab surmale suikuma. Ei, kaugeltki mitte. Tõstesport peab meil võistlusspordina püsima, selleks on meil veel küllalt jõustlökendavaid mehi. Et eestlane suudab tõstesporti alal tähelepanuväärilist saavutada, seda tõendavad praegused tippsaavutusmehed (A. Luhaäär ja teised). Tuleb ainult meie spordiühingutes tegevust selles mõttes ümber korraldada, et ühingud spordialade valikul ja harrastamisel arvestaksid kohapealseid olusid ja inimmaterjali. Sama on mak-

sev sportlaste kohta: iga mees valigu oma kehaehituse ja iseloomu kohaselt endale harrastatav spordiala. Ei oleks näiteks loomulik, kui provintsi selts kuskil alevis või külas talvisel hooajal tegutseks vaid luuisutamise alal. Samuti ei ole loomulik, kui kõik, ilma oma konstitutsiooni ja temperamenti arvesse võtmata, ajakohaseid spordialasid harrastaksid, näiteks kui mõni raskekaaluline atleet harrastaks lauatennist jne.

Seepärast tõstesporti juhtiv keskorganisatsioon — EkraVELiit — peaks suurema tähelepanu pöörama eestlase iseloomule ja kehaehitusele kohasele spordialale — tõstmisele, ja selle levimist provintsi — küllasse — juhtima ja soodustama. Tõstesporti harrastamiseks ja edenemiseks provintsis on eeltingimused olemas. Inimmaterjali on küllaldaselt: maal leidub igal sammul jõurikkaid ja tugevaid poisse, tõstesportile kõigiti kohase kehaehitusega. Nendes tuleb huvi äratada tõstesporti vastu ja neid asja juure tõmmata. Tõstesport ei vaja suuri harjutusruumie, vaid tõstmisele tuleb toime väikeses ruumis, mida leidub igas kooli- ja seltsimajas. Edasi: tõstesporti abinõud — pommid ja kangid — on võrreldes muude spordialade abinõudega kättesaadavad ja hinna poolest mitte kallid. Pealegi võib tõstekangi majanduslikul teel valmistada, tarvitades raskusteks kas või vanu vaguneti rattaid jne. Algajale pole tinigimata tarvilik „Bergi kang“. Kokkuvõetult: tõstesporti levitamiseks ja arendamiseks on olemas eeltingimused, puudub vaid algatusvõime ja huvi asja vastu, mida ootame meie tegelastelt.

Praegu tõstesporti harrastavatel seltsidel tuleb suuremat tähelepanu pühendada kavakindlale võistluste korraldamisele, s. o. võistlemise võimaluste loomisele tõstesporti harrastajale. Võistluste najal tõuseb sportlaste harjutustahe, edasipüüdmine ja loomulike kõrvalnähetena sellele otsekuu iseendast otstarbekohasem stiil ja tehnika. Peetagu meeles, et spordiliikumise õitseleviimiseks pole tarvis jalustrabavaid harjutusmetoode, vaid kavakindlat harjutust ja võistlust ning võistlust ja harjutust.

Ei saa vaikimata mööduda mõnede spordiorganisatsioonitegelaste ükskõiksest suhtumisest spordiliikumise juhtimisel, kus igal sammul püütakse liikumise languse, liikumise puuduliku edu ja tegevuseta oleku

Slalom Eestisse!

Suusavõistluste kava tuleb rikastada.

A. Kalamees.

Esinen meie suusaspordi senisest veel suuremaks elustamiseks ettepanekutega, mis tuleksid juba eeloleval talvel talvespordiliidu, kaitseliidu ja teiste organisatsioonide võistlustel teostada suusavõistluste kava rikastamiseks ja mitmekesistamiseks. Meil on võistluste kava võrdlemisi vaene ja selle juures siiski kindlusetu. Praegu esinevad võistlusmaadena 25—30 km, 10—15 km, noortele 4—5 km, naistele 3 km. Minu arvates on tarvis luua üks kindel võistluste kava ja sellest iga aasta võimalust mööda kinni pidada. Praegu esinevad varemale suusatajaile peamiselt ainult maad 15—25—30 km. Iga suusataja pole mitte suuteline (juba konstitutsionaalselt) neid pikki maid kaasa tegema. Mõnigi vanem suusataja võistleks meelsasti lühematel maadel, 5 ja 10

km. Neid aga meie vanemaile suusatajaile üldse kavas pole. Peetakse millegipärast korraldavate organisatsioonide ja ka võistlejate eneste poolt nagu alaväärtuslikuks ja häbistavaks võistelda neis lühemais mais. 5 ja 10 km juurevõtmine rikastaks meie võistluskava, õhutaks ja võimaldaks suuremal hulgal võistlustest osa võtma. On ju oluline, et vanemadki sportlased püsiksid võistlustes, ja selle tõttu peab nendele ka vastavaid võistlusmaid olema kavas.

Soomes nägin, kuidas maaseltsid korraldavad pühapäeviti seltsi liikmetele ja seltside vahelisi, noortele ja vanadele, võistlusi. Tähtis on suusatajaid, eriti noori, tihti välja tuua; see loob neis võistlus- ja rassimistahte ning armastuse ja huvi suusaspordi vastu.

põhjusi veeretada valitsevale üldisele majanduslikult ebasoodsale ajajärgule. Nurisetakse toetussummade vähenemise ja puudumise üle. Nagu igas majapidamises olukorda tuleb arvestada ja selle järgi kohandada, nii tuleb spordiliikumises senine tegevus revideerimisele võtta ja edaspidine rajada tegelikkudele võimalustele, arvestades ja ette nähes isegi igasuguste toetuste ärajäämist. Hädaldamisega ja käte lahutamise asi ei nihku. Tunnistagem ette tulnud vigu ja puudusi ning katsugem ühisel jõul neid kõrvaldada.

Suudame meie tõstespordi murranguajast üle jõuda ja eelpoolloeteldud kavatsused teostada, siis pole kaugel aeg, millal eesti tõstesport jälle saavutab rahvusvahelise tunnustuse ja endise seisukoha teiste rahvaste peres. See olgu igale tõstesportlasele ja tegelele eesmärgiks alanud aastal.

Tõste-klassimärk.

Eesti kerge-, raske- ja veespordiliit on välja töötanud ja maksma pannud tõste-klassimärgi ja selle

määrused. Klassimärgi ülesandeks on noorte ja algajate seas tõsta huvi tõstespordi vastu ja ergutada neid edaspidisele tegutsemisele.

Soovitame eriti provintsi seltsidele tõste-klassimärgi katsevõistluste korraldamist. Neid klassimärgivõistlusi võiks siduda teiste võistluste korraldamisega, näiteks maadlusvõistlustega, sest märgivõistluste korraldamine seltsidele lisakulusid ei tekita, kuna katsevõistlustel auhindu ei anta ja katsed sooritanuile annab nääri Ekraaveliit tasuta.

Kuigi märgivõistluste korraldamiseks provintsis suuremat kihutustööd pole tehtud, on siiski mitmel pool neid seni juba korraldatud.

Märgikatsed on seni sooritanud: I järk. A. Luhaäär, Sport; R. Teitelbaum, Sport; II järk. H. Saal, Pärnu Tervis; A. Pärn, Pärnu Pol. S. R.; A. Mäll, Sport; K. Oole, Kalev; P. Mürk, Valga ÜENÜ osakond; A. Kask, Sindi Kalju. III järk. P. Kornfeldt; S. Haitov; J. Laos, O. Linnenbach, kõik neli Pärnu Tervis; Ch. Roos, Sport; A. Auksman, Sport; K. Tomp, Valga ÜENÜ; H. Koop, Pärnu Tervis

Tõste-klassimärgi normid

on iga üksiku kaalu kohta järgmised:

Sulgkaal	— I järk	395 kg,	II järk	355 kg,	III järk	315 kg
Kergekaal	— I	425 "	II	385 "	III	345 "
Keskkaal	— I "	452,5 "	II "	412,5 "	III "	372 "
Poolraskekaal	— I "	467,5 "	II "	427,5 "	III "	387,5 "
Raskekaal	— I "	487,5 "	II "	447,5 "	III "	407,5 "

Klassimärgi katsete sooritamise tingimused.

a) Klassimärk on kolmejärguline: I, II ja III järk. b) Märgi katsed tuleb sooritada ühe kuu kestel, arvates esimese katse sooritamise päevast. d) Katsed tuleb sooritada viies eritõstes. Kahega tõsted: surumine, tõukamine, rebimine ja ühega tõuge ning vastupidise käega rebimine. e) Tõsted võib teostada kas kõik viis eritõstet ühel või mitmel päeval. g) Katseid võib sooritada

kas avalikul võistlusel või selleks eraldi korraldatud märgi-katsevõistlustel. h) Vanade-klassi võistlejatele vanusega üle 35 a. antakse I kl. märk II järgu tõstete sooritamisel, II järgu märk III järgu tõstete sooritamisel. Vanusega üle 45 a. antakse I järgu märk neile, kes sooritanud III järgu tõsted. Võistleja, kes 5 aastat järgemööda sooritanud I järgu katsed, saab eriklassi kuldmärgi.

Edurikast uut aastat liidu liikmetele, juftidele ja sportlastele

soovivad

*Eesti Spordi Keskliit
Eesti Jalgpalli Liit
Ekraveliit
Eesti Talvespordi Liit
Eesti Käsipalli Liit
Eesti Tennisliit*

Peaksime hakkama õhutama ka teatesuusatamisi. Esivõistlusil, seltside-, kaitseliidu-, linnade-, koolide- jne. vahelistel teatesuusatamisvõistlustel saaks võistlema panna suurema hulga suusatajaid — massi.

Maakonnaliidud peaksid hakkama suusasporti korraldama suure hoo ja innuga. Maakonnaliidud on keskused, kes jõuaksid rahva seas spordi elustamiseks palju kaasa aidata. Rohkem võistlusi! Iga pühapäev olgu igas linnas, alevis jne. võistlusi noortele, vanematele, naistele, tüdrukutele.

Meeskonna suusatamised tuleksid ausse tõsta. Neid tuleks korraldada ka puhtsportlikust vaatekohast, mitte ainult praegu teostatavate patrullsuusatamiste näol. Meeskonnavõistlus sunnib üksikuid koos teistega oma seesmist kvaliteeti tõstma; ta avab ühtlasi võimaluse seltsidel suurema arvu suusatajaid välja panna.

Ka suusahüppeid tuleks meil senisest rohkem harastada, kuna see eriti noortele on lõbus ala. Tuleb asutada hüppemägesid selleks vähegi soodsatel kohtadel.

Üks uus võistlusala, millega võime rikastada meie suusavõistlusi, on „slalom“. See on norra päritoluga mõiste, tähendab „rada sõitma“. Norras korraldati endisil aegadel naistele võistlusi lippudega märgitud rajal, sellest ka see nimi. See võistlusala on kandunud nüüd Alpidesse, kus teda palju harrastatakse. See on võistlus mägisõidu tehnikas. Ta pole mitte pikamaa heitlus, vaid siin tuleb maksvusele pääsuks panna välja kõik oma mäesõidu tehnilised oskused. Rada viiakse üle järskude nõlvakute ja käänakute, kus siis võistlejal tööpoolest tuleb välja panna oma mäesõidu oskus kaartega, pööretega ja ümberhüpetega. Enamik raskusi tuleb „Kristiaaniana“ abil võita, sest teisi pöördeid on raske tarvitada, kuna allasõidu hoog on väga kiire.

Viimaseil aastail korraldatakse meie esivõistlused künkarikkais maastikes, nii et seal „slalomi“ läbiviimine ei teeks raskusi. Peagu igal pool leiab hea tahtmise juures mõne künka, kus võiks rada lippudega märkida.

„Slalomi“ hüve on eeskätt selles, et ta suudab huvitada kõigepealt noori ja siis neid, kes ei ole suutelised võistlemiseks pikkadel distantsidel. Slalom on mäesõidu tehniline võistlus, milles saab „knihive“ teha.

Meie „slalomi“ võistlusrada ei pruugi ju sisaldada kõiki Alpi „nõkse“, või, õigemini: madala künkastiku tõttu ta ei saagi neid kõiki sisaldada. „Nõksudest“ tulevad valida maastiku kohaselt välja eriloomulisemad, kuid sellised ja selliselt asetatud künkale, et võistleja on sunnitud just korraldaja poolt soovitud pöõret tegema. Sarnaste võistluste korraldamine sunnib suusatajaid õppima mägisõitu ja selle oskus aitab kaasa üldsuusatamise oskuse tasapinna tõstmiseks. Eks meie praeguse murdmaasuusatamise võistlusmaagi tarvita mägisõidu oskust. Oleme isegi ju kõik võistlejate saamatuse tunnistajateks olnud künkakestest allasõidul!

Neid puht mäesõidu võistlusi võib liita kombineeritud võistlusiks. Sellest saame jällegi huvitava võistlusala: pikemad maad ühendatuna mäesõiduga. „Slalomeid“ võib pista võistlusteele võimalusi ja tarvidusi mööda vahele. Hindamine toimub puht-slalomi juures aja mõõtmisega ja tehtud vigade arvestamisega.

Minu ettepanekud võistlusalade mitmekesisamiseks kava suhtes on järgmised:

1. Üldklassi võistlusi: 5, 10, 15 ja 25 km. 2. Poistele: a) alla 16 a. 3 km, b) üle 16 a. 5 km. 3. Naistele: 3 km. Tüdrukutele üle 16 a. 1 km. 4. Teatesuusatamisi (võiks olla pendel): a) meestele 20×1 km; b) naistele 10×0,5 km; c) poistele alla 18 a. 20×0,5 km; d) tüdrukutele alla 18 a. 10×0,3 km. 5. Meeskonnasuusatamisi: 10 km (tarbekorral ka lühemaid või pikemaid). 6. „Slalomi“ võistlus meestele, naistele ja poistele (tarbekorral ka tüdrukutele) sama rajaga kõigile; maa pikkus ja muud asjaolud valitagu maastiku kohaselt. 7. Kombineeritud võistlus (pikem maa + slalom). 8. Hüpped.

Talviseks hooajaks

ostate kõige soodsamalt

Suuski,

ühes tarvismineva varustusega,

liuraudu,

mitmesuguseid

**hoki saapaid ja pansche,
Kana da hoki keppe, kettaid
ja väravavahi säärekaitseid,
tõuke- ja spordikelke**

j. n. e.

O.-ü. „Esto“, Tallinn,

Pikk tän. 47

Tel. 444-22.

400 m

KUI KIIRESTI ?

Väga sagedasti on tulnud ette seda, et spordisaavutused, milliseid veel täna on peetud võimatuteks ja muinasjutu-valda kuuluvateks, saavad homme tõsisündmusteks. See on maksev ka Ameerika olümpiavõitja Carri 400-m-aja suhtes. Carri resultaat (400 m 46,2-ga) kutsus Los Angeleseski esile pearaputamise, sest säärase aja saavutamist ükski enne sellega toime tulekut ei pidanud võimalikuks. Imelisem on aga see, et võitja üksnes $\frac{2}{10}$ sek. teisest ees oli, nii et see saavutus on kui produkt kahe peaaegu võrdse jooksjamaterjali võistlusele ja seega ei ole hinnatav üksiku jooksukangelase ainsa imeteona.

Selle rekordi puhul tõuseb tahes-tahtmatult küsimus: „Kus on siis absoluutne piir?“ Täieliselt vastata sellele küsimusele on üldse võimatu. Võib öelda, et piirid on normaalselt kasvanud jooksjatuüpi meestele. Kuid, kohe selle kõrvale, miks ei võiks 2,10 m-lise kasvuga mees, kes omab täiuslikult proportsionaalse kehaehituse (mida ülisuurte inimeste juures küll peaaegu mitte kunagi ette ei tule), joosta 100 m 10 kuni 9,8 sekundiga? Jätame aga siiski kõrvale säärase erandi, mis võib-olla üksnes üks kord ja ei-tea-millal esile kergib. Käesoleval korral on vaatluse all jooksjad, kes võrd-

lemisi korrapäraselt saavutanud 100 m-is 10,4 kuni 10,3 sek., mida praegu märgitakse piirina inimkiirusele.

Asi on selles, et 400 m 46,2-ga suhteliselt veel ei ole vastav 100 m piirile 10,4 kuni 10,3. Mitte ükski treneeritud jooksja siiani veel ei ole küllaldaselt katsetanud 400 m läbi joosta „full speed'iga“. Asjatundjad on veendunud, et ka Carr oma rekordi saavutamisel ei pannud välja oma viimset, sest iga jooksja kardab „jaksu“ lõppemist viimaseil meetreil, seda mitte vastase võimaliku spurdi pärast, vaid juba puhtinstinktiivselt.

Kui Carr oleks esimesed 200 meetrit joosnud veel kiiremini kui ta seda seni on teinud, siis oleks olnud võimalik, et tal „jaks“ oleks enne finišit lõppenud või vastasel korral, „jaksu“ jätkumisel, oleks ta aeg tulnud veel kiirem kui 46,2. Ei tule unustada, et 400-m-jooksja pärast jooksu mitte ialgi kindlasti ei tea, kas ta oleks suutnud veel natuke kiiremini joosta või mitte. Kogu selle tempoühtluse juures, millega hea spetsialist oma distantsi kiiresti läbib, jääb talle siiski teatav spurt. Kui ta oleks 10 m varemalt hakanud spurtima, siis oleks ta jõud võib-olla ikkagi vastu pidanud finišini ja aeg oleks tulnud vastavalt parem. Ükski ei suudaks kindlasti väita, et Carr, kui ta esimesed 200 m katab 22,8, sellega on saavutanud oma absoluutse kiiruse. See viimane, 200 m absoluutne kiirus, võib Carril olla 21,6 kuni 21,8. Lõuna-aafriklane Walters, kes 400 m lõppjooksus „ainult“ 48,2 saavutas, oli ka 200 m lõppjooksus, ja see asjaolu vihjab küllaldaselt ta sprinteriomadustele. Nende olemasolu tuleb uskuda ka Carri suhtes.

Pildil Bill Carr ja Ben Eastman. Gigantlikum võistlus sensatsioonidelt nii rikkal Los Angelesi olümpial oli küll 400 m jooksu finišis. Ja maailmarekord 46,2 oli võib-olla kõige fantastilisem paljudest 14-ne päeva kestes saavutatud uutest rekordidest. „Big“ Ben Eastman kahe kuu kestel olümpia-katsevõistlustel jooksis kõik oma võistlejad „põrmuks“, olümpiamängudel jaksas ta saavutada 46,4, mis meie mõistel ka veel fantastiline aeg, kuid seda mitte Bill Carrile ega ka mitte küllaldane võitmiseks.

EESTI MAAVÕISTLUSED

Eesti maavõistluste ajalugu algas 20. okt. 1920. a. kohtamisega Soome vastu. Alul peeti maavõistlusi üksnes jalgpallis. 1923. a. laienesid maavõistlused meil ka jääpallile, siis 1924. a. korvpallile, 1925. a. raskejõustikule ja praegu peame maavõistlusi peagu kõigil Eestis harrastatavatel aladel. Aastatega on suureneud iga-aastane maavõistluste arv, kuni 1932. a. tõusis rekordselt 21-le.

Kokku on Eesti 13 aasta kestes pidanud 137 maavõistlust, misjuures iga kolmikmaavõistlus kergetõustikus on arvestatud kaheks maavõistluseks. „Kasudekahjude arve“ näitab puudujääki: 48 võitu, 12 viiki ja 77 kaotust. Ainuke 100%-lise võidukusega uhkustav ala on tõstmine (maavõistlusi peetud ainult Lätiga). Järgmine ala võitude rohkuselt on maadlus (11-nest 6 võitu ja 1 viik), kuna ülejäänud aladel on ülekaalus kaotused. Alade järele jagunevad maavõistlused järgmiselt: jalgpall — 66 (liidu ametlikus kokkuvõttes puudub Eesti-Läti 2. klassi maavõistlus, mis selle pidamise ajal mõlemalt liidult tunnustati kui maavõistlus), võidetud 19, viigistatud 11 ja kaotatud 36, maadlus — 11, (6—1—4), poks — 11 (5 võitu), kergetõustik — 11 (2), korvpall — 10 (5), jääpall

— 9 (3), tennis — 6 (1), tõstmine — 5 (kõik võidud), ping-pong — 5 (2), jalgrattasõit — 2 (mõlemad kaotused) ja pesapallis ainult üks, mis kaotatud. Riikidest oleme kõige rohkem heidelnud Lätiga — 57 korda (kaotusi 21) ja Soomega 37 (kaotusi 26). Teised vastased on olnud: Leedu — 14 (kaotusi 5), Rootsi — 10 (kaotusi 9), Poola — 8 (kaotusi 7), Saksa — 2 (kaotusi 1), Ungari 2 (kaotusi 2), Ameerika, Iiri, Jaapan, Norra, Türgi ja SSSR igatüüpi ühe kaotatud maavõistlusega.

Aastatest oli võidukehvim vastmöödunu: 21-st maavõistlusest võideti ainult 4. Selle passivaga saavad võistelda ainult aastad 1930 (3 võiduga 17 maavõistlusest) ja Pariisi olümpia-aasta ühegi võiduta 8-st maavõistlusest.

1932. a. maavõistlused olid:

Soomega:

poksis kaotasime Helsingis 2:6;

jalggrattasõidus hävisime Tallinna velodroomil 47:55;

tennis tõi suuresti üllatanud Eesti võidu 16:6;

jalgpallis kaotasime A maavõistluse Tallinnas 0:3 ja B Helsingis 1:5;

400 m rekordi püstitamine ei peaks osutama võimatuks tõelisile sprinterile. Üldiselt spetsialistid arvestavad, et 400 m jooksul 100 m kiirusest kaob 4 sekundit. See tähendab, et kui keegi jookseb 100 m 11 sek-ga, siis on ta suutlik 400 m jooksus saavutama resultaadiks $4 \times 11 + 4 = 48$ sekundit. 1932. a. maailmameister Carr pidi võiduks seega 100 m jooksma 10,6 ($4 \times 10,6 + 4 = 46,4$) või nelja sekundi kaotuse vähendama 2,5 kuni 3 sekundile. Nii oli 400 m aeg alla 47 sek. teoreetiliselt saavutatav.

Eelpool toodud arvestust aluseks võttes peaks Eestis jooksjate senisest tublimal treeningul ja suuremal pingutusel lähemas tulevikus olema võimalik 50 sek. piiri rikkumine 400 meetris. Mees, kes on kindlalt suutlik 100 m jooksma 11,4-ga, peaks teoreetiliselt olema suutlik ka 400 m jooksma 49,6-ga ($4 \times 11,4 + 4 = 49,6$).

Carri 46,2 juure tagasi tules on tõenäoliselt arvata, et seda rekordi enam ei suudeta tunduvalt parandada. Küll on usutav aga see, et üksik väga kiire ja tugev sprinter, kel ei ole mingit kartust „jaksu“ lõppemise suhtes, alati suudab saavutada alla 47 sekundi ja suurel puhul, nagu selleks on olümpiamängud, isegi suudab põrmustada Carri hiilgusliku saavutuse.

Pildil Paavo Nurmi oma abikaasaga ja järeletulijaga. Paavo Suur on õnnelik isa juba mõni kuu. Maailmas küsitakse naljatledes, kas Nurmi jun. esiteks õpib kõndima või hakkab kohe jooksma...

Maailma aasta jalgpall vahetusel

A. Adorf.

Tänavuseks aastaks on suuremal määral kui varemadel aastatel ette võtta ümberhindamisi ühe või teise jalgpalliriigi aktsiate väärtuses. Eritisemalt on seda märkida peamiselt kahe maa suhtes. Suur-Briti jalgpallilõvi koonu pihta sihitud hoop ei oleud küll surmav, kuid siiski raske. Numbriliselt jäi ju maavõistlusel Austriaga paremus Inglisele, kuid Inglise ajakirjandus ise toonitas, et suurem osa päeva aust kuulus Austriale. See hinnang ei ole lihtne viisakus, vaid tõsiasi, mida kinnitanud ka erapooletud pealtvaatajad-autoriteedid. Igal juhul ei ole aga jalgpalli hegemoonia enam ainult kerratõmbunud Suur-Briti saarestiku jalgpalliväljadel, vaid raskuspunkt on nihkumisel Mitropa poole. Tabav oleks väita, et ta asetseb nüüd La Manche'i kanalis ja alles järgnevad sündmused peavad määrama ta edaspidise püsivama asukoha. Teine ja sensatsioonilise krahh (väga värske uudis!) on tabanud Uruguaid, senist maailma-meistrit ja kahekordset olümpiavõitjat. Uruguai ei eksisteeri enam, vähemalt pole ta jalgpalli alal enam see hea meeskond, millisena teda tunti ja hinnati Euroopas ja kogu maailmal. Uruguai osaliseks luigelauluks oli detsembris peetud maavõistlus Brasiiliaga. Kohvikasvatajad võitsid maailmameistreid viimaste kodulinnas Mondevidos 2:1! Üksik lüüasamine ei peaks küll põhjustama mustemate lehekülgede pööramise, pealegi, et brasiillased olid sel matšil rohkem kaupmehed, tõmbudes pärast 2:1 kaitsesse, kuid kaaluvam sellest on teadmine, et Uruguai akt-

siate langemise põhjused asetsevad sügavamal. Rida seniseid maailmakuulsusi ja parimaid mängijaid on rahast meelitatutena siirdunud teistesse Lõuna-Ameerika riikidesse ja paarikümne ümber on neid koos argentiinlastega läinud Itaalia klubidesse. Noorem põlv järeletulijana pole aga jõudnud tõusta vanauruguailisesse klassi. Nii ei peitu Uruguai kaotuse põhjus Brasiilia tõusus, vaid kaotaja taseme tagasiminekus. Ja kuna Argentiina saatus on lähedane Uruguale, siis on langus laienenud kogu Lõuna-Ameerikale. See omakord põhjustab ka maailma jalgpalli raskuspunkti tagasinihkumist Euroopasse ja seda — La Manche'i kanali...

Igal aastal peetakse maailmas umbes 100 maavõistlust. E. Spordilehe kogutud andmetel ulatus nende arv 1932. a. 97-le, kusjuures 90% neist on mängitud Euroopa väljadel. Värvaid on löödud kokku 437, seega keskmiselt 4—5 värvavat igal maavõistlusel. Maavõistluste rohkuselt on esirinnas Austria ja Rootsi kumbki tosinaga.

Kuidas järjestada aasta vahetusel jalgpallimaid? Maailma ekstra-klassi moodustavad Suur-Briti (Inglise, Šoti, Wales ja Iiri) ja Austria. Kolmandaks on tõusnud Itaalia ja alles siis järgnevad maailma ametlikud parimad Uruguai ja Argentiina. Neile on lähedased Ungari ja Tšehhoslovakkia. Edasi moodustavad „tugeva keskkoha“ Belgia, Hollandi, Hispaania, Saksa, Šveits, Prantsuse ja vast ka Portugal ühes Brasiiliaga ja Tšiiliga. Kuid need keskkoha meeskon-

pesapalli esimene maavõistlus lõppes Tallinnas kaotusega 3:14.

Lätiga:

kergejõustikus hävisime Riias 70½:87½;

maadluses võitsime Tallinnas 5:2;

tõstmises saavutasime maksimaalse võidu 5:0;

jalgrattasõidus jäid kõik lätlased ületamata ja resultaat tuli 36:76;

jalgpallis saavutasime hooaja ainsa võidu sel alal Tallinnas 3:0, Balti turniiril kaotasime 0:1;

jääpallis Riias kaotasime 2:5;

korvpalliski tuli rahulduda kaotusega 30:40.

Rootsiga:

maadluses kaotasime nelik-maavõistlusel Stokholmis 1:6 ja

jalgpallis kaotasime olles lootuses esimesele võidule 1:3.

Leeduga:

jalgpallimaavõistlused kaotasime nii Kaunases kui

ka Balti turniiril vastavalt 0:1 ja 1:2.

Norraga:

jalgpalli esimene maavõistlus lõppes Oslos kaotusega 0:3.

Ungariga ja Saksaga:

pidasime matši maadluses nelik-maailmavõistlusel ja kaotasime 3:4 ja 0:7.

Seega kaotust vakaga ja võitu sõrmeotsast. Kuid lähematest naabritest pole ka Soome rahul oma bilansiga: 1932. a. 18 maavõistlusest ainult 8 võitu ja sellest arvust 5 Eestilt. Soome võitis veel Daani jalgpallis 4:2, Prantsuse kergejõustikus 79:62 ja Rootsi B poksis 9:7. Ülejäänud 10 maavõistlust on Soomele lõppenud kaotustega ja kõige rohkem Rootsi vastu: jalgpallis 1:7 ja 1:3, jääpallis A 0:2 ja B 0:3, tennises Põhjamaade karikale 1:4, poksis A 3:13 ja maadluses 2:5. Norrale ja Saksale kaotati jalgpallis 1:2 ja 1:4. — Läti maavõistluste 1932. a. bilans on: 13 maavõistlusest 7 võitu ja 1 viik.

10 parimat reketit

Mõtteid 1933. a. edetabeli juure.

G. Tomberg.

Asja avaldati trükis Eesti tennismängijate edetabel (paremuse järjekord), mis maksev 1. jaanuarist 1933. a. Seekord on edetabel avaldatud palju varem kui eelmistel aastail, kuigi seda õieti peaks tegema veel varem, kohe pärast suvist hooaja lõppu — sügisel.

Mis on õieti edetabeli sisu ja mõte?

Esiteks edetabel on Liidu ametlik iga-aastane tennisesportlaste klassifikatsioon, iga üksiku tegev mängija resultaaside hinnang, hooaja saavutuste surutud kokkuvõte, nagu seda on iga teise ala sportlaste paremuse järjestus. Edasi — edetabel teenib veel teist ülesannet ja nimelt kõigi mängijate mänguklassi (võime) võrdkaalustamist, tasandamist edevõistlusteks (handicapvõistlusteks). Teiste sõnadega: peab selgitama vahekorra, kui palju keegi parem mängija on kohustatud nõrgemale punkte ette andma või kui palju nõrgem on õigustatud kõvemalt ette saama. See loob võistluse õhkkonna, kus kõigil osavõtjal enam-vähem võrdsed šansid esikohale pääsemiseks.

Kes koostab edetabeli?

Tabeli koostamine kuulub otseselt tenniseliidu juhatuse kompetentsi. Tegelikult sünnib see nii, et töö usaldatakse komisjoni kätte, kus seni tavaliselt olnud Tallinna kolme suurema klubi esindajad. Komisjon võtab kokku kõigi mängijate hooaja võistluste tagajärjed, võrdleb neid ja seab järjekorra kokku. 1933. a. olid komisjonis C. Schwalbe, A. Kleinberg ja K. Ers. Komisjon esitab oma töö Liidu juhatusele, kes siis ko-

misjoni esitise lõplikult kinnitab või ise veel mõningad muudatused teeb.

Kodukorra § 25 põhjal (avaldatud „Eesti Tennise Määrustikus“) võetakse arvesse vaid ametlikel võistlustel saavutatud tagajärjed. Järjelikult mängija, kes pole hooajal osa võtnud ühestki ametlikust võistlusest, ei pääse edetabelisse, samuti ei pääse sinna need, kes pole Liidus registreeritud.

Ametlikeks võistlusiks loetakse (koduk. § 5 järgi) Eesti lahtised, kinnised ja linnade esivõistlused, klubidevahelised ning maavõistlused. Tähendab, saavutised välismaa ja muil võistlusil ei tule siin arvestusele (maavõistlused aga küll), järjelikult ka mitte Liidu katsevõistluste tagajärjed. Samuti on sisuliselt väga õige, et ka välismaa tagajärjed ei loe, sest pole võimalust võrrelda, millise tagajärje teine mängija, kes polnud välismaal, oleks sama vastasmängija vastu või üldiselt välismaal saavutanud. Ent moraalselt on ju komisjoni liikmed ja Liidu juhatuse õigustatud arvestama ka välismaa saavutisi. Seda eriti siis, kui kohtavad omamaa mängijad välisturniiridel.

Määrus ütleb veel, et abiallikana ühe ja sama klubi mängijate suhtes võib kasutada iga klubi enda sisetabelit.

Paremuse järjekord.

1933. aastaks	Meestel	1932. aastaks
1. K. Lasn		1. K. Lasn
2. H. Pukk		2. H. Pukk
3. A. Kleinberg		3. A. Kleinberg

nad on ikkagi Ungarist ja Tšehhoslovakkia klass nõrgem grupp, mida ei paranda ka šveitsi võidud Ungari üle 3:1 ja Tšehhoslovakkia üle 5:1. Veel edasi tuleb järjekorda Skandinaavia ja koguni vaieldavalt Balkaniga. Skandinaavia parimaks osutus Norra, kuna Rootsi ette nihkus peale Norra veel Daani. Jalgpallivõimetelt Soome ei kuulu Skandinaavia gruppi täiel määral.

Skandinaaviale tihedalt ligi on järjestuselt Bulgaaria, Jugoslaavia ja Rumeenia. Milline vahe lahutab Balkani ja Balti jalgpalliklasse? Huvitav on märkida, et selles suhtes võime selgituse saada eeloleval hooajal. Nimelt kavatseb Balkani meister Bulgaaria asuda võistlussõidule Balti riikidesse. Kuuldavasti on Soome ta ettepaneku maavõistluseks võtnud vastu ja määranud koguni tähtpäeva. Ka Eesti sai et-

tepaneku, kuid enne otsuse tegemist saadeti järeleparimine Soome. Bulgaaria maavõistluste bilanss 1932. a. oli: võitnud Rumeenia 2:0, Jugoslaavia 1:0 ja 3:2, Türgi 3:2 ja kaotanud Itaaliale 0:4 ja Prantsusele 3:5.

Balkani järele tulevad Balti riigid eesotsas Poolaga (võitnud 1932. a. Jugoslaavia 3:0, Rumeenia 5:0, Rootsi 2:0 ja B garnituuriga Läti üle 2:1) ja Soomega. Neist veidi paremaks võib hinnata eksootilist Egiptust, kelle ainus maavõistlus 1. a. lõppes Ungariga värvateta. Alles maailma jalgpalli paremustabeli sabas sörgivad Balti turniirist osavõtjad: Läti, Leedu ja Eesti. Võiks öelda, et Eesti oli 1932. a. maailma viimane, kui mitte arvestada Islandit, Hiinat ja mõnd teist vähetuntud jalgpallikultuuriga maad. Kas rühme 1933. a. ettepoole?

1933. aastaks.	Meestel	1932. aastaks
4-5. { J. Paulson G. Tomberg		{ P. Haas E. Hiioop E. Lohk
6. P. Haas		
7-9. { E. Hiioop E. Lohk H. Rosenblatt	4-9.	{ J. Paulson V. Raud G. Tomberg H. Rosenblatt
10. G. Niemann		
	Naistel	
1. V. Nõmmik		1. J. Hesse
2. J. Hesse		{ E. Bagh V. Nõmmik
3. E. Bagh	2-3.	
4-5. { E. Feldhuhn A. Paulson		4. A. Paulson
6. L. Lieberecht		{ A. Bagh H. Leppik

Oleme toonud vaid 10 parima mehe ja 6 naismängija järjestuse. 1933. a. edetabel sisaldab aga Liidu Asemikkude Kogu sellekohase soovi põhjal 50 mees- ja 20 naismängija klassifikatsiooni. See piiramine meie mängijate praeguse arvu juures on väga õiglane ja otstarbekohane.

Liidu edetabelisse pääsu nõudeks on seatud teatud mängutaseme omamine. Nii olgu iga tennismängija auks ja püüdeks pääseda esiteks Liidu edetabelisse ja edasi kümne parima hulka, millist arvestust peetakse igas riigis üle maailma.

Kas meie 1933. a. edetabel on õiglane?

On selge, et edetabeli kokkuseadmine nii, et kõik mängijad oma asetusega oleksid rahul, pole kerge ülesanne. See nõuab kõigi võistluste tagajärgede hoolikat sirvimist, sõelumist ja erapooletut hindamist. Õieti tegev mängijad ei tohikski sellest tööst osa võtta. Meil aga kahjuks pole huvitatud asjatundjaid välispool. Sageli on juhtunud ikka nii, et esimesed 10—20 tulevad läbi tugeva filtri, viimased aga kergema sõelumisega.

Võtame esiteks mehed. Et meie esimesed Lasn ja Pukk oma õigel kohal, selles ei kahtle küll keegi. Kumbki pole kaotanud kordagi endast tagapool seisjalle. Kui kaua 1926. a. saadik püsinud Eesti meister Lasn veel edasi oma aukohta suudab kaitsta, see küsimus on lahtine. Lasna vormist möödunud hooajal ei saa just kiitvalt kõnelda. Võimalik, et Pukk, kes prantslaste vastu hallis näis olevat oma parimas vormis, pakub eeloleval hooajal tõesti midagi uut! Kui aga tal jatkuks füüsilist vastupidavust ja vaimset tasakaalu! Rohkem kui hädasti oleks tal vaja alustada vastupidavuse treeninguga. Kleinbergi paigutamine kolmandale kohale võib juba mõnes teisipidi arvamise esile kutsuda. Kaotas ta ju kinnistel esivõistlustel Paulsonile ja üldiselt on Kleinberg äärmiselt vähe kokku puutunud teiste mängijatega. Võitnud on ta ainult Lohu $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{11}$ ja Haasi $\frac{7}{5}$, $\frac{7}{5}$. Kuid siiski näib tema asetuse õigena. Oma klubis on ta Paulsonist kindlalt parem. Neljandal kohal asetsevad Paulson ja Tomberg võrdsetena. Siin võivad juba vaidlused tekkida suurema hooga. Paulson on sinna kahtlemata asetatud võidu tõttu Kleinbergi üle, kuna muide ta oma klubis on isegi Haasist tagapool ja teistega pole ta võistlustel (peamiselt vähese osavõtu tõttu) kokku puutunud, peale Liidu katsevõistluste, kus Tombergile kaotas. Tombergi paigutamine neljandaks on sündinud järgmistel põhjustel: hooaja vältel on ta seisnud

Hiioopist ja Lohust oma klubi edetabelis kindlalt eespool, võitnud kaitsevõistlustel Paulsoni ja maavõistlustel Soomega toonud üksikmängus 2 võitu Eestile, kuigi tema konto puhtus on rikutud kaotusega Rosenblattile Pärnus. Haasi kuuendana võib võtta mitmeti. Ta kahjuks kõneleb igatahes see, et tal pole ühtki märkimisväärset võitu (ühegi 10 parema üle) ette tuua. Kaotus Märtsionile Pärnus selle vastu tumestab märksa olukorda. Toodud asjaolude tõttu oleks pidanud tema asuma kahtlematult märksa madalamal. Fiktsioon, et Haas temast allpool asetsevad võita võib ja et ta Paulsonist klubis eespool, võimaldas talle pääsemise kuuendaks. 7.—9. tulevad tähestiku järjekorras Hiioop, Lohk, Rosenblatt. Peale Rosenblatti, kes kord võitnud Tombergi Pärnus, ei ole teistel neist võitu endist eespool asetsevate üle. Rosenblatt on võitnud veel paaril korral Lohu, kuid kaotanud Narvas Hiioopile ja katastroofiliselt $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{10}$ junioride võistlusel Meierile. Selles kolmikrühmas faktide põhjal vast kõige vähem põhjendatud on Lohu asukoht, kuid moraal ja paarismängude kuulsus mõjutasid nähtavasti komisjoni otsust. Hiioop peaks kuidagi rahul olema oma positsiooniga, kuna tal ühtki kviitungit võitudest eespool asetsevate üle pole ette näidata. Küll võib ta aga väikeselt pretensioonilis olla oma kaasrühmlaste suhtes, kellest tagajärgedega ta parem. Andestatagu, kuid möödunud hooaja üksikmängu tagajärgede põhjal oleks siin õigem paigutus: 7. Hiioop, 8. Rosenblatt, 9. Lohk. Niemannil on au olla kümnes, kuigi tegelikkude võimete järgi sellele kohale kindlam pretendent vast oleks junioride meister Meier, kes jagab 11. ja 12. koha Orlovskiga. Ent noortel on ju aega endid näidata veel tulevikus. Oleks kodumaal olnud ka Raud, vast siis oleks lõpupilt olnud veidi teine. 13. on Hampf. Alles tema järele tuleb esimene provintsi esindaja Märtsion Pärnust, kes võidu tõttu Haasi üle pääsenud 14. kohale. Õigem oleks siin olnud: 13. Märtsion, 14. Feldhuhn, 15. Hampf. 16. on Tartu edustaja Lill. Edasi on hinnang sündinud rühmade viisi, nagu Prantsusmaalgi. Üldiselt torkab silma, et provintsi edetabelis on suutnud end väga vähe esindada. Kui omal ajal arvati, et tartlastest Niemannist, Luckist, Lillest ja Kraagist võrsuvad tused mängijad, siis neis lootusis oleme endid petnud. Valitsejaks tennis on jäänud ikka vaid Tallinn. Tulevikus peaks provintsi kahtlemata rohkem suutma.

Naismängijate valik on meil tunduvalt väiksem. Põhiklassi moodustab kolmikrühm: pr. Nõmmik, pr. Hesse ja prl. Bagh. Neile järgnevad on juba tunduvalt nõrgemad ega või kõne alla tulla tõsiste konkurentidena eelmistele. Esmakordselt on esikohale pääsenud pr. Nõmmik. Selle vastu ei või kellelgi midagi olla, kuna ta oma tagajärgedega seda tõeliselt väärib. Teisele kohale on õigustatud pr. Hesse, kuna prl. Bagh möödunud hooajal ilmselt nõrgemana esines. Ühtlasi andis möödunud suvi selgema pildi kolme esimängija paremuse järjekorda. Varemalt olid kõik kolm võrdsest koos. 4. ja 5. koha jagavad pr. Feldhuhn ja pr. Paulson. Viimasel pole rohkem tagajärge kui kaotus pr. Hessele. Raske on sarnase tagajärgega mängijat üldse edetabelisse võtta. Pr. Feldhuhniga näib ta olevat tõeliselt võrdsete võimetega.

1. Talvine treening on vajaline keha konstitutsioonilise, ollusliku võime rehabiliteerimiseks, sest pingutuslik suvi on kergejõustiklasele suuresti tühjen-danud ta jõu- ja energiaakkumulaatoreid. Keha vajab terviklikult harmoonilist tugevdamist, mis eriti mak-sev nende meeste suhtes, kes spetsialiseerunud üksi-kutele aladele. Kogenenumalgi kergejõustiklasele tema peahuvi suvel oli suunatud nende lihasgruppidele ja organitele, millest sõltub tagajärjekus lemmikalal. Ka mõistlikumal ja teadlikumal hoolitsemisel kogu keha eest on suurem pingutus lasunud ikka osal kehast, kuna ülejäänud osale on jäänud teisejärguline tähele-panu. Et paremini „üles töötada“ ka teisi kehaosaid, selleks ongi talv ja talvine treening. Ühtlasi kuulub talvisesse treeningusse vigade ja puuduste kõrvalda-mine, milleks ei leitud mahti suvel. Nii on tarviline aren-dada lihasgruppe, mis takistanud ühe või teise ala tehni-liselt paremat sooritamist (jooksusammu pikendamine, öla- ja puusatöö täiendamine jne.), ettetulnud vigas-tuste ravitsemine (nagu G. Sulel oma käega) jne. Viimaste, see on vigastuste, all tuleb mõista mitte ainult n.-n. sportvigastusi, vaid ka muid tervislikke defek-te. Ja liialduseta on öelda: isegi „konnasilmad“ ravitse-tagu talvel, kuna suvel vaevalt jätkub selleks aega. Ka pingutustest lodevile jäänud närvikava tarvitab värs-kendamist, eriti suursportlastel, kellelt suuremad pin-gutused on nõudnud ka suuremat närvide tegevust. Kokkuvõetult: talvine treening on selleks, et tõsta keha konstitutsioonilist võimet terviklikumalt kogu organismi suhtes.

Kuid talve on ka puhkeae. Ta täidab sportlasele sellesama osa, mis kooliõpilasele suvi. Selle tõttu peab sportlane meeles pidama, et ta talvel ei tohi tree-nida niisama intensiivselt kui suvel. Alustatagu treenin-guga õigel ajal, et „üles töötada“ keha mõõdukalt tõusvas tempos. Vastasel korral satub närvikava kor-ratusesse ja rikutakse väljavaateid suuremale eduku-sele uuel hooajal. Energia „väljaandmises“ peab tal-vel olema niisama kokkuhoidlik nagu oleks sportlastki tabanud „maailma majanduskriis“. Seepärast ei poolda

ma kergejõustiklasele talve kasutamist startimiseks teistel spordialadel (käsipall j. m.), sest ei tohi raisata võistlusindu. Alles siis, kui talvisest treeningust ette-valmistav periood veebruari lõpuks läbi, võib tegeleda teiste aladega. Seni ärge võetagu osa ka sisekerge-jõustikuvõistlustest.

2. Kuidas treenida talvel? Üldiselt jaguneb ker-gejõustiklase aasta viieks peaosaks: 1) talvine üldtreening konstitutsioonilise võime tõstmiseks, 2) talvine spetsiaaltreening aladele, 3) kevadine välis-treening vormi saavutamiseks, 4) treening tippsaavu-tusteks ja 5) puhkus.

Talvise treeninguga alustatakse pärast kuuajalist puhkust novembris. Tahtmatult tuleb siinkohal meele, et meie kergejõustiklased ei treeni süstemaatlikult. Mitmed alustavad talvise treeninguga alles jaanuaris ning peavad sellega siis alustanult ruttama, millega kaob mõõdukus tempos. Teised jälle alustavad küll va-rem, kuid treenivad liig intensiivselt. Mõlemal juhul võib saavutada vormi, kuid vormi kulmineerimine toi-mub liig vara ja hooaja teisel poolel on mehed juba „tümad“. Sealjuures oli kulmineerimine palju mada-lamal punktil, kui see võimalik pärast süstemaatliku treeningu sooritamist.

Nii siis: õige aeg treeningu alustamiseks on november. Sellest edasi 1—1½ kuud kestab ette-valmistav sihtvõimlemine, mis peab haarama kogu keha. Detsembri lõpul algab spetsiaalsihtvõimlemine, mille kõrval jõu ammutamiseks tegeldakse veidi ka poks, maadluse ja kergeraskuste tõstmisega. Vee-bruaris jäävad ära viimastena nimetatud lisandused, kuid asemele tuleb spetsiaalvõimlemise kõrvale juba alade tehniline treening kas võimlas või väljas, nii kui-das seda nõuab ala ja võimaldavad olud. Sellega on talvine treening läbi ja kevadega algavad stiili ja võist-lusvormi harjutused.

Tuleb rõhutada, et talvise treeningu aluseks on sihtvõimlemine. Sellele kuulub 2 tundi nädalas, kuna lisandustele (poks, maadlus, tõstmine) tarvitatakse üks kord nädalas 30—40 min. Peale tunnivõimlemise kuu-

lub kavasse ka koduvõimlemist. Selle viimase unustab enamik sportlastest, seepärast peetagu meeles, et koduvõimlemist tuleb sooritada läbi aasta, ka puhkeperioodil.

3. Novembris alanud ettevalmistav sihtvõimlemine on ühtlane kõigile kergejõustiklastele, kuid detsembril lõpul, millal asutakse spetsiaalsihtvõimlemisele, erineb juba jooksja, hüppaja ja heitja treening. Edasi erinevad sprinterid, tõkkejooksjad, kestvusjooksjad, kõrgus-, kaugus- ja teivashüppajad, kuuli-, ketta- ja odaheitjad. Piltlikumalt öelduna: kui novembris treeningule asuvad moodustavad ühe üldise grupi, siis aja vältel toimub järk-järguline jagunemine, kuni lõpuks on rida väikesi rühmi igaüks oma treeningukavaga.

Kõigil sportlastel tuleb arendada kolme põhielementi: kiirust, jõudu ja vastupidavust.

Kiirjooksjal on neid elemente vaja ülaltoodud tähtsuse-järjekorras. Kiiruse arendamiseks peab sihtvõimlemisega eriliselt läbi töötama vastavad lihasgrupid. Selle kõrval tuleb kergelt poksida ja tõsta kergeid raskusi. Kui olud lubavad, siis hiljem teha võimlas sprinti ja kui ei, siis kohaljooksu, sellega järele aimates täielist sprinti. Kohaljooksul peab tähele panema, et jooksja ei kallutaks keha, vaid jälgiks stiili. Säärane jooks võimaldab arendada erakordset, pöörasena-tunduvat kiirust ja head enesevalitsemist. Kohaljooksu võib asendada treppidest ülesjooksmisega. Peale selle stardiharjutused. Murdmaid kiirjooksja ei tee! Selle lubamine on suurimaid valesamme meie juhatajatel.

Tõkkejooksja treening on sarnane kiirjooksja omaga. Juure tuleb võtta paindumus- ja tõkke ületamise tehnika-harjutused.

Keskmaajooksjal omavad kiirus, jõud ja vastupidavus võrdse väärtuse. Osa treeningust on sarnane kiirjooksja omaga, kuid suurema tähelepanuga paindumusharjutustele ja jõu ammutamiseks tarvilikule maadlusele, poksile ja tõstmisele. Vastupidavuseks tuleb keskmaajooksul jaanuarist alates teha 2—3 korda nädalas lühikesi 10—15-min. murdmaid. Jooks peab olema rahulik. Käiku jooksutreeninguna ma ei poolda.

Pikamaajooksjal (kuni 10 km) on esikohal kolmest elemendist vastupidavus. Treening sarnaneb keskmaajooksja omale, mille juure erilised võimlemisharjutused sammu pikendamiseks ja paindumuse saavutamiseks. Viimaste harjutamised tuleb liita üheks. Harjutusjooksud on pikemad: 15—30 min.

Kas on kohane jooksjatel suusatada? Kiirjooksjal mitte sugugi, või erandina väga harva mäestlaskumisi. Pikemate maade jooksjad võivad suusatada ainult pühapäevasoõitjatena. Suusatamisel (tagumise jala segatud juuretõmme!) on jooksjale niisama kahjulik mõju kui käigul.

Kõrgushüppajale on tähtsaimaks jõud. Kõrgushüppaja on ühtlasi õrnemaid sportlastüüpe ja peab treeningul olema ettevaatus ise. Tal tuleb võimelda paindumuse saavutamiseks ja hüppel tegevuses olevate lihasgruppide arendamiseks. Eriline rõhk ase-

tatagu sirutuslihastele (ka neile vastupidiseid mitte unustada) ja puusade paindumusele. Hiljem teha tehnilisi (mitte tagajärjele) hüppeid võimlas.

Kaugus (kolmik) hüppaja eelistatud elemendiks on kiirus, mille tõttu ka ta sihtvõimlemine osaliselt läheneb kiirjooksja omale. Hea on, kui saab teha talvel hüppeid, ja kui ei, siis vähemalt sooritatagu õhku viskudes jalakääre.

Teivashüppajal on kolm elementi võrdse kaaluga. Seepärast on ta treening sihtvõimlemises osaliselt kiirjooksja oma, kuid ülalkeha tugevdamiseks on vaja ka riistvõimlemist ja paindumusharjutusi, mis lähened teivashüppel lati ületamisele, ning edasi käitel käimist ja „stoikat“.

Kuulitõukajal ja **kettaheitjal** on mõlemal tähtsaimaks jõud, siis kiirus ja vastupidavus. Võimlemisel asetatakse eriline tähelepanu jõu ja paindumuse saavutamisele, mille kõrval tõstetakse, maadeldakse ja poksitakse. Tehnilisi harjutusi tehtagu meditsiinipalliga. Jooksu pole vaja, kuna kiiruse peab saavutama võimlemisega.

Odaheitjal on esimese tähtsusega kiirus, kuid mitte sprinteri oma. Arendatagu sihtvõimlemisega käe-, randme- ja puusalihaseid. Võib veidi poksida, kuid mitte maadelda. Harjutatagu tantsisklevat jooksu (400 m tempoga) ja tehnilisi heiteid palliga vastu sein.

Üisutamine on vanemaid Eestis harrastatavaid

Võõrastemaja — Restoran — Baar

„EUROPA“.

Avatud

suur baar

Tallinn, Viru 24,

telef. 467-01.

25 aastat uisutamist Eestis

G. Vöntso mälestusi

Eesti uisutajad 1911. a. Kalevis pärast võistlusi: 1. J. Linnaks (starter). 2. Sergei Orlov. 3. N. Tšutšelov. 4. E. Susi (praegu Lääne piirivalve ülem, kapten). 5. Oskar Tammjärv. 6. F. Tekmann. 7. L. Tõnson. 8. J. Villemson. 9. Egon Steinberg. 10. Paul Johanson. 11. prl. Uul. 12. G. Turgan. 13. F. Annik (Pikalaenu Panga raamatupidaja).

alasad. Nagu avaldab Gustav Vöntso, kes ühtlasi selle ala esimesi organiseerijaid, on esimesed avalikud kiiruisutamise võistlused peetud Tallinnas 1908. a. jaanuari teisel poolel, seega 25 aastat tagasi. Pike-mat aega oli tolleaegse „kommertsis“ uisuteele Schnelli tiigile kogunenud hasartne uisutamist harrastav rühm noori, kuhu kuulusid eesotsas G. Vöntso ja J. Villemson, Artur Kukk, vennad Voldemar, Heinrich ja Paul Johansonid, Punk, Kessel, Tekmann j. t., kelle algatusel korraldatigi nimetatud võistlused. Kuna G. Vöntso ise olnud parim sõitja, siis teiste soovil loobunud ta kaasavõistlemisest ja võtnud endale võistluste korraldamise. Muretsenud auhinnad (saigi kullaseppadelt Glassmannilt ja J. Johansonilt žetoonid), loa, olnud starteriks, ringilugejaks ja ajavõtjaks ühtlasi. Võistlused (hiljemgi veel) korraldati kahes osas: panšidel ja „šeksidel“, kusjuures esimestel võistlustel tulnud kohtadele: 1. V. Johanson, 2. A. Kukk, 3. Punk ja järgmistel 1. Tekmann, 2. J. Villemson, 3. Kessel. Esimesel korral vabatahtlikult „oma kaela“ võetud korraldaja amet jäi G. Vöntsole „igaveseks“. Ainult korra, aastaid hiljem, korraldatud ametlik duell tema ja tolleaegse parima, A. Kuke, vahel 500 m-le, kus võitnud G. Vöntso.

Võistlusi alustati järgmiselt: eesotsas korraldaja G. Vöntso, kellel „köva“ peas ja lipp peos, sooritasid osavõtjad varemalt võidetud auhinna-žetoonid rinnal paraadringi uiskudel. Sõidumaadeks oli 5, 10 ja 25 ringi (1 ring = 120 m).

Korraldati ka „kunstuisutamise“ võistlusi, kus väljapaistvamad olid prl. Uul, hrad Miil ja P. Johanson (mootorrattal surma sõitnud tuntud auto-sportlane).

Esimesed uisutajad koondusid hiljem Valvajasse, kus asutasid spordiosakona 1909. a.

„Šeksidel“ tuli Eestimaa meistriks A. Kukk ja Eesti meistriks panšidel J. Villemson. Esimene sai rohelise-lilla-valge ja teine sinise-musta-valge meistripaela.

Neist võistlustest on teada koguni tehnilised tagajärjed: 500 m „panšidel“ 60 sek. ja „šeksidel“ 68 sek. Võistlused andsid sissetulekuna 11 rubla.

Suursündmuseks oli Vene kuulsa kiiruisutaja Melnikovi võistlussõit Tallinna 1913. a.

Imestati, kui Kontsertaia tiigil M. kattis 500 m 50 sekundiga.

Nõuandeid tennisistidele

Moodne tennis on täisatleetlik spordiala. —

Uus, kõva pall tuleb.

Ed. Hiob.

EESTIS seni veel noorteks spordialadeks on suusatamine ja tennis. Mõlemad — esimene talvel, teine suvel — on saanud meil väga populaarseks ja omavad juba rohkearvulise harrastajaskonna. On kindel, et neil mõlemal seisab meil ees senisest veel paljukordselt suurem tulevik.

TENNIS, mis kunagi vanasti oli meil sakste ja ühtlasi saksik spordiala, on nüüd tõusul uueks rahvaspordiks. Eesti tennisistide noor leegion suureneb rõõmustavalt iga järgmise uue suvega ja ühtlasi tõuseb mängutase. Tennis oma arengul, milles ei saa olla kahtlust, muutub iga-aastaja spordialaks. Sellel teel on Eesti tennis osaliselt juba praegugi. Kui ühes suvega lõpeb välishooaeg, siis pärast puhkuse-hingetõmmet reketid ei jää enam talveund magama, vaid tennisistid siirduvad halli ja alustavad sisehooaega. Praegu on meil sisehooaeg tennisel alal veel väikeulatuslik, kuid on täiesti kindel, et edaspidi talvehooaeg tennisel võib meil kujuneda lähedalt elavaks suvehooajale, seda vähemalt võistluslikust küljest.

MIS Eesti tennisel praegusesse tasemesse puutub, siis on meil selliseidki arvustajaid, kes väidavad, et meie tennis ei ole rahvusvahelise mõõdupuuga üldse mõõdetav ja et meil ei ole ühtki rahvusvaheliste võimetega mängijat, vaid on ainult „pühapäeva-mängijaid“ ja „õrnalt-sinisukalisi reketeid“. Seda väidavad mõned üksikud hoolimata sellest, et Eesti tennis on pikemat aega Balti parim ja l. a. võideti kindlal viisil ka Soome.

VAIKESES osas on sellisel arvustusel õigus, sest Eesti tennis ei ole praeguseks veel täieliselt suutnud orienteeruda uue, moodsa tennisel suunas. Võiks öelda, et see, mis kümme aastat tagasi maailmas oli tennis, nüüd seda enam ei ole. Uus, nüüdne tennis on pealetungi-mäng ja täisatleetlik spordiala. Tänapäeva tennis võistlusspordina ei ole enam mäng härradele ja daamidele, vaid sportlaslikele täismeelele ja täisnaistele. Tennisvõistlustes ei saa enam paika olla pikale palliklopsimisele parajate jalutusliigutustega ega

ka sellele endisaja arvamisele, et „aega on, jõuab elada ja surra ning palligi tagasi lüüa.“

NÜÜD uues tennisel valitseb esijoonel tempo. Tennisist peab eelkõige olema atleet, võitleja ja alles kolmandana, võib öelda, on selle krooniks mänguoskus.

UUS tennis võistlusspordina nõuab selle harrastamisel pikki lihaseid. Viimastel uurimustel, mis pandi suure põhjalikkusega toime Prantsuse spordikoolis Joinville'is, tõestati veelkordselt, et võistlustel pikkade lihastega meeste ja lühikeste lihastega meeste vahel atleetlik üleolek kuulub pikkade lihastega meestele. Ja see on märgatav kõigil spordialadel, mis nõuavad pingevabat lõdvestust (Entspannung).

SELLEST on loomulik järeldus, et kõik kehalised harjutused, mis lihaseid küll tugevateks, kuid ühtlasi puisteteks teevad, on tennisistidele kahjulikud. Selle tõttu tennisistid ei tohi harrastada raskejõustikku, riistadel võimlemist, sõudmist jne. Selge on aga, et see, kes tahab olla hea tennisist, peab olema kehaliselt tublisti treenitud. Martin Plaas, praegune elukutseliste tennisistide maailmameister, annab tennisistidele häid nõuandeid, mida siin avaldame. Nende nõuannete kasutamine on kahtlematult väga tulus ka kõigile meie tennisistidele.

KERGEJÕUSTIK osutab tennisistidele suurepäraseid teeneid. Jooks ja hüpped peale oma üldise tervisliku mõju on otsekoheseks alustalaks tennisel, kus hüpped, tagasipõrkumine, äkiline start ja silmapilkne seismajäämine on igal hetkel vajalised. Samuti tuleb tennisistidele soovitada jalgpalli ja rugbyt, mis edendavad üldist kehalist võimet ja hingamistehnikat. Kiiret jalavahetust, ilma milleta jalgpallis toime ei saa, tuleb tennisel samuti sagedasti tarvis. Hea forvard ja hea poolkaitsja tulevad hõlpsasti toime palliga, mis neid üllatab oma sattumisega „valejale“ (contre-pied).

VEHKLEMINE on üheaegselt kasulik ja kahjulik. Ta arendab reflekse, annab kiire pilgu ja elavuse, kuid ta piiriteldud kuivade ja

täpsete liigutuste põhimõte on täielises vastandlikkuses liigutuste vabadusele ja sellele lõdvestusele, mis tarvilikud tennis.

COCHET on suur talvespordi pooldaja ta ütleb, et sellel on tema treenigus kaaluv osa. See on kahtlematult õige, kuid talvesport on ainult üldisemalt väärtuslik — oma kosutava mõjuga, mis ta avaldab vastupidavuse arendamisele, kopsudele ja tervisele.

ET „hing kinni“ ei jääks, siis ei ole selleks paremat kui murdmaajooks. Üks murdmaajooks nädalas ja teie võite sooritada viiesetilise võistluse kõige teravama pallivahetusega ega kaota selle juures oma maksimaalset vastupidavust. On üleaarne joosta 12 kuni 15 km raskel terräänil. Jatkub seitsmest kuni kaheksast kilomeetrist metsas kümklikul maastikul.

KETTA- ja odaheidet on väga soovitatavad. Vähem tähtis neist tennisistile on kuulitõuge, kuna see nõuab väga tugevat ja kontsentreeritud jõuväljendust. Kahtlematult on kuulitõuge iseenesest suurepärane ala, kuid ta ei ole just kohane tennis mängijatele. Need harrastagu oda- ja kettaheidet, eriti esimest, mis nõuab tennisile lähedasi liigutusi. Nii on heite lõpp täiesti sarnane liigutusele madalal servimisel.

NÖÖRHÜPPED parandavad kiiresti jalgede töö puudulikkuse, mis tuleb sagedasti ette naismängijate juures. Nöörhüpped on muide väga tüütuks harjutuseks, kuid selle teeb tasa nende kiire mõjuvus.

VÕIMLEMINE on väga hea. See arendab keha harmooniliselt, pikendab lihaseid, mis kasulik painduvusele ja kiirusele. Võimlemine arendab hästi ka liigutuste koordineerimist. Teadupärast on ju pallide kiirus mitte nii palju löögijõu saavutus, vaid rohkem hea „Entspannungi“ ja õige „Timing’u“ ehk liigutuste koordineerimise tulemus.

JOINVILLE’i kehalise kasvatused instituut on üksikasjalise stuudiumi tulemusena tennis mängijate jaoks tarvitusele võetud kehakultuuri õpetamine. See jaguneb kahte osasse: esimene ilma riistadeta, teine reketiga.

KEHALISTE võimete küsimus on tennisistile kõige olulisem. Ei saa vormis olla, kui ei olda terve. Kindlaksmääratud söögi- ja magamisaeg on tähtis. Tilden soovib võistluspäevadel väikest, toitvat einet kolm tundi enne võistlust. Endastmõistetavalt mitte sügugi alkoholi. Nii vähe tubakat kui võimalik. Igasuguseid erutusi tuleb vältida.

LIIG palju treenimine on suur oht, millest tuleb hoiduda. Kui tennis teid hakkab tüütama ja teil kaob mängutahe, siis jätke tennis kaheksaks, neljateistkümneks päevaks, kolmeks

nädalaks, koguni pikemakski ajaks, kui see peaks osutama vajalikeks. Enne mängimisele asumist hoiduge külmast, sest keha jahenemine on väga kahjuliku mõjuga refleksidele. Veel enam hoiduge külmetamisest pärast võistlust. Kõige hõlpsamini saab reumatismi siis, kui higist niiskunud dressis jäädakse arutlema peetud mängu ja küsitakse teateid teiste tagajärgede kohta. Ärge jooge võistluse ajal. Kui vastupidavusest tuleb puudu, siis ärge tarvitage alkoholi, sest ta mõjub ainult lühikese aja ja kutsub esile tugeva reaktsiooni. Tuleb veel kord rõhutada, et mõned tunnid murdmaajooksu ja teil ei lähe võistluste ajal tarvis ühtki alkohoolset ergutusvahendit.

EEOLEVAL hooajal on tennis uue nädusena oodata kõva palli. Juba pikemat aega on mitmed riigid teinud kihutustööd praegusest ametlikust valgepallist kõvema palli tarvitusele võtmiseks. Peamiselt ameeriklased on nendeks, kes pooldavad suurema kompressiooniga palli. Paljudes riikides on juba tehtud katseid uuelaadilise palliga. Nende katsete tulemusena on oodata, et enamik tennis suurriikidest on kõvema palli poolt. Peale Ameerika pooldavad kõva palli esijoones veel Inglismaa ja Austraalia. Arvatavasti märtsis, millal Pariisis peetakse rahvusvahelise tennisliidu peakoosolek, uus, kõva pallimodell võetakse vastu ametlikuks palliks.

KATSEDE uue palliga on tõestanud, et ta on tarvituseks vastupidavam kui pehme pall. See on üks omadus, mille tõttu uus pall leiab rohkesti pooldajaid mängijaskonnas. On ka kindel, et uus pall toob kaasa mängusse senisest veel suuremat kiirust.

35 aastat möödub tänavu 30. juulil esimestest maailmameistrivõistlustest tõstmises. Need esimesed maailmaesivõistlused tõstmises peeti 30. juulil ja 1. augustil 1898. a. Viinis. Võitjaks tuli austerlane Wilhelm Türk, teiseks austerl. Eduard Binder ja kolmandaks eestlane Georg Hackenschmidt. Sel ajal oli maailma esivõistluste kavas kümme eritõstet. Esimestest maailmameistrivõistlustest osavõtjatest on praegu elus ainult neli meest, neist ainsa võitjana Georg Hackenschmidt, kelle alalisem elukoht on praegu Nizzas.

Jalgpallivõistlustel Inglismaal maksab pääsetäht seisukohale 1 schilling, s. o. 70 senti ümber. Parim istekoht — katusealusel tribüünil — maksab seal 7 schillingit 6 pentsi, s. o. 9 kr. ümber. Selle juures võetakse seltsidelt maksu piletitelt üks kuwendik. Nii on Inglise oludega võrreldes seisukohad jalgpallivõistlustel Eestis suhteliselt kallimad kui Inglismaal, kuid istekohad selle vastu on meil tunduvalt odavamad. Kui kõnelda võistluspääsmete hindade reguleerimisest Eestis Inglise alusel, siis peaks seisukohtade hindasid meil veelgi alandama (kõige suurematelgi võistlustel mitte üle 40 senti), kuid istekohtade hindasid selle vastu aga tunduvalt kõrgendamaks.

Kas tuleb Helsingis

Eestile euroopameister?

Maadlus ootab meil uusi mehi. Vanad matikuningad ja -vürstid Pütsep, Väli, Käpp, Kusnets, Kullisaar on kas alistunud kõrkemurdva aja võtetele või kaugemale tuisatud kodumaast. Nendeaegsed vähemad vellel tulevad ainult „suurtel pühadel“ matile, ilmudes oma kaduvat vormi. Värskemast generatsioonist suudavad edukust näidata H. Kristal, Aug. Kukk ja A. Neo, kuid nad üksinda ei asenda veel seda võidukat kaadrit, kes oli meil 1927. a., kui Euroopa esivõistlustel poolitati Ungariga maailma parima maadlusrahva au ja kui peagu igas kaalus tuldi etteotsa. Viimasena eestlastest saavutas euroopameistri tiitli 1927. a. V. Väli, ja tuli järgmisel aastal koos O. Käpaga Pariisis ka maailmameistriks, kuid hilisemad aastad pole Eestile enam toonud suuri võituseid. Noorema kaadri küpsust pole veel märgata. Maa, vähemalt Harjumaa, on hakanud produtseerima matikangelasi, kuid pole suutnud veel anda tuusi ja Artur Kuke kooli tulemused on seni veel haripunktile tõusmata. Tallinna seltsides on momendil märkida kaht lootust, kelleks on Froman ja Väärt. Euroopavõistlused on aga ukse ees — märtsis Helsingis, kuid sellest hoolimata ollakse meil otsekui pühas tardumuses, seda samal ajal, kui Soome tõmbab sadu mehi matile ja valmistas revanšile Rootsi üle. Ja meie?

Mis meie maadlejad ise ütlevad? Et seda teada saada, selleks nende ridade kirjutaja intervjueris August Neod, kes praegu meie parimaid matimehi. Neo oli vaevalt jõudnud õhtust võtta pärast tööd, ja kui haistmine ei petnud, tundus toas veidiveidi bensiini hõngu, mis tuli vist sellest, et intervjueritav on elukutselt autojuht. Teenib Harju maa-valitsuses.

Milliste lootustega lähenete euroopavõistlustele Helsingis?

Võitja
↗
A. Neo
ja
2 võidetut
↖
euroopameister
Dr. Laszlo Papp
ja
olümpiavõitja
Onni Pellinen

A. Neo ütleb püsivalt olnud kõvas treeningus ja omab praegu hea enesekindluse. Kaebab ainult võistluste vähesusele. „Peaks olema rohkem eesmäärke võistlustel, mis tiivustaks paremale. Meil üldisemalt suurvõistluste eel tahetakse üleöö heaks teha raisatud kuid.“ Loodab siiski, et raskejõustiku liidu asutamise ka maadlejatele tulevad valgema päevad. „Käin korraldajana kolm korda nädalas treeningul, pühapäeviti jooksen ja igapäev võimlen kodus. Salajasemas hingesopis loodan tulla euroopameistriks. Muidugi tuleb rahvusmeeskonda pääsemiseks mul enim rinnad kokku panna O. Luigaga ja puhtalt välja tulla maavõistlusest Lätiga.“

Oma sattumist matile peab A. N. nii öelda „perekondlikuks asjaks“. Ema poolt on terve sugulaskond erinenud jõuliste tüüpidega. Onu, Gustav Rauer, on elukutseline maadleja (praegu Saksamaal). Väikeste Augusti poisiaastad möödusid Vihterpalus, kus ainsateks sportlõkkudeks üritusteks olid rassimine ja jalgade tahapanek omasuguste jõnglastele. Maadleja oleks aga läinud Neos siiski kaduma, kui ta 1927. a. 19-aastasena poleks siirdunud Tallinna, kuhu, pärast autojuhi ameti õppimist, jäigi. Astus v.-s. Sporti. Maadluskursuste lõpul korraldatud võistlustest võttis osa ja tuli teiseks raskekaalus. Täielisema lihvi sai kaitses, kuhu astus 1929. a. kevadel. Tagajärjena sellele tuli garnisoni ja ka Eesti meistriks vabamaadluses 1929. a. Viimast tiitlit on Neo kaitsenud veel 1930. ja 1932. a.

Neo, kelle meistritiitlid piirdunud vabamaadlusega, pooldab rohkem vabamaadlust. Kuid selles peetakse meil veel vähem võistlusi kui greeka-rooma maadluses. Neo teeks meeleldi kaasa ühed rahvusvahelised vabamaadluse võistlused, kuid... Huvi vabamaadluse suhtes on Neol koguni selline, et õpib inglise keelt!

Greeka-rooma-maadluses pole Neol meistritiitlitega „vedanud“. 1931. a. võetud talt tiitel „rinnaga“ ja 1932. a. kaotas ootamatult O. Luigale. 1931. a. kevadel käis Prahas euroopa-võistlustel, kuid kaotas esimeseks ja teiseks tulnud O. Pellisele ja R. Svenssonile ja jäi neljandaks. Sama aasta sügisel Helsingi rahvusvahelistel ta võitis Pellise.

Hiljem Neo maadles kolmes Rootsi linnas, kus tuli esimeseks.

Neole suuremateks jõuproovideks kujunesid matschid Stokholmi nelik-maavõistlusel. Ungari vastu võitis ta üllatuslikult euroopameistri dr. Laszlo Papp'i, kuid Rootsi vastu keeras maadluskuningas Ivar Johansson ta hammerlockist selili.

Oma Eesti matikaaslaste kohta ütleb Neo, et „Trossman peaks suutma rohkem. Tal on kõvad käed, kuid mees närvitseb võistlustel. Kukk peaks aga vähem harjutama. Liigtreening kurnab teda. Kristal näib praegu parimana teistest. Noortest omab lootusi Froman, kuid tal puudub veel sihikindlus võtetes. Tulevik võib tal olla aga hea.“

Teadaanne.

Eesti Spordileht teatab, et Johannes Pillikse ei ole Eesti Spordilehes teenistuses ja tema ei ole õigust E. Spl. tellimisi ja kuulutusi vastu võtta ning nende eest raha sisse nõuda. Samuti ei ole Joh. Pilliksel õigust esineda E. Spordilehe toimetajana ega kaastöölisena.
E. Spordileht.

Poksisekundantide kohused.

„E. Spordilehele“ saabus mõni aeg tagasi artiklike „Kuidas sekundeerida poksist?“, mis oli kirjutatud puuduliku asjatundlikkusega. Kuna aga praegugi on sekundante, kes tarvita- vad niiöelda noaagset sekundeerimise viisi, peame tarvilikuks lähemalt tutvustada uuemat ja otstarbekohast viisi, mis seni tarvitusel vaid üksikutes klubides.

Minutiline paus roundide vahel on poksijale puhkamiseks ja värskendamiseks enne järgneva roundi võitlust. Sellepärast, sekundant, lase poksijal istumise ajal käed ripneda täiesti vabalt külgedele, ärgu asetagu käsi nõõridele ja veel halvem on poksija jalad asetada harki sekundandi jalgadele. Poksimisel väsivad kõige rohkem siseelundid. Kui aga käed on üles tõstetud ja lisaks ka jalad hargis üleval, siis valgub veri südamesse ja puhkamise asemel tuleb südamel töötada suurendatud koormatusega. Teiseks: ka jalgades pole nende ülestõstmisel vereringjooks normaalne. Jalgades tekib tarretus. Moodsas sekundeerimises minnakse hoopis teises suunas: et vältida jalgade tuimene- mist, lastakse poksijaid osa pausist tarvitada tantsisklemiseks püsti jalgadel. Panite tähele Ahlbergi ja Bärlundi Tallinnas, kuidas nad roundi seeski tekkinud pause tarvitasid paigal tantsimiseks ja varjupoksi tegemiseks? Soome poksijad tunnevad selle kasulikkust. Jalgade väsimuse põhjustab sageli ka kingade kõva nõõrimine. Sellepärast, sekundandid, lödvendage vajaduse korral kinganõõre.

Ära ruttu oma hoolealust sõnademulinaga tülitama. Juhi rahulikult toonil poksija tähelepanu ta vigadele ja anna juhiseid järgneva roundiks. Räägi ainult siis, kui oled kogenud poksist. Roundi enese ajal tehtud märkused on liigsed, sest siis on poksija tähelepanu suundunud ainult vastasele ja kui ta peaks selle kõrval jälgima ka sekundanti, võib see kujuneda saatuslikuks.

Ära lase oma hoolealust pausidel põrnitada vastast. Öeldakse, et juba psühholoogiliselt polevat see hea: vastane võib olla parema hüpnosivõimega! „Hüpnosivõime“ Tallinna Poksiklubi sekundandid asetavad võitleja tooli seljaga vastaspoolele. Mõneski punktis läheb TPK veel kaugemale. Et vältida ajaraiskamist sekundandi sisse- ja väljaronimisele ringist, selleks sekundandid ei astu üldse ringi. Amatöörpoks ei väsita lõppeks ju meest nii, et teda väga peaks „poputama“. Matši lõppemisel jõuab küllaldaselt teha hädavajalist. Üldse lähivad aasta-aastalt sekundandi kohused lihtsamateks ja väiksemateks, nagu läheneksid need sellele, et tulevikus poksija ise teeb kõik ja ainult hädavajalikumal juhusel appi kutsub sekundandi.

Gene Tunney ütleb :

Olümpiamängud olgu rahu sümboliks

Tung sportlikuks tegutsemiseks on instinktiivne. Üldiselt peetakse greeklasi esimeseks rahvaks, kes kehalisi harjutusi ja mängusid ülistas. Egiptlastel olid nende mängud küll ammu varemalt, kuid egiptlaste juures harrastasid mängusid orjad. Et võistlusmängudel Egiptuses, nagu öeldud, esinesid üksnes orjad, siis mängud seal ei saanud areneda tõeliseks spordiks. Sest tööst kurnatud inimestel puudub tung mängimiseks.

Võistlus kehaliste harjutuste alal ongi mäng. Greeklastele, kes rajasid „olümpiamängud“, olid kehalised harjutused ettevalmistuseks mitte üksnes sõjale, vaid kogu elule. Greeklased ei suutnud kujutella täiuslikku vaimu, kui see vaim ei elutse täiuslikus kehas. Noored mehed, kes tänapäeval sporti harrastavad, peavad truid olema samale ideaalile.

Võitja olümpiamängudel sai osaliseks suurtele austusavaldustele. Phidias raius ta kuju kivisse, Pindaros laulis ta kuulsusest, linnaisad ehtisid ta maja ukse mürtidega. Tänapäeval olümpiavõitja saab oma auhinna ja on unustatud. Ta võib hiljem — avalikult või salaja — oma võitu katsuda kasutada kuidagi teisiti. See tänapäeva olukord tundub ebaõiglaseks.

Nüüdisaeg on vulgariseerimise sajand. Ameerika jalgpall on selle kohta üks näide. Tuubil täis staadionis on koos 100.000 inimest, et vaadata mängu hästi-treeneritud ja koordineeritud üksuste vahel. Selle rugby mängu pealtvaatajate suhtes on raske öelda, kus lõpeb spordierutus ja algab hullumeelsus. Peaasi on võit. Püüe võidu järele on psühhopaatne. Dr. Nicolas Murray Butler Columbia ülikoolist on erutust rugby-staadionil (kust Ameerikas sagedasti surnuid välja kantakse) võrrelnud Rooma amfiteatri lõbuhimuga.

Seda Ameerika elukardetavat võistlusmängu on moodsad kasvatajad hinnanud väga tarvilikuks, vanema põlve arvamiseks on aga, et seda mängu ei peaks harrastatama. Igal juhul on silmnähtav, et vaim, mis ses mängus valitseb, on sama kaugel tõelisest spordivaimust kui Rooma amfiteatri gladiaatorite võitlused kaugel on esimeste olümpiamängude vaimust.

Greeklased olid vormi ja rütmi, liigutuste luule imetlejad, nad taotlesid inimolemise täiuslikkust. Nende juures lisanes võistlustele kauniduse mõistet. Greeklased armastasid mängu, kuna roomlased armas-

tasid võitlust. Roomlastele olid mängud ainult katse-kiviks keha valitsemisele. Et mõista greeklaste entusiasmi mängude suhtes, selleks on tarvis meele tuletada, et greeklased harrastasid mängusid usulistel motiividel. Greeklased uskusid, et Zeus nõuab keha arendamist samaselt kui vaimu arendamist. Kas võib kujutella sellest veel õilsamat ja õhutavamamat motiivi võistlejale? Vastandina greeklaste usulisele alusele on aluseks moodsatele olümpiamängudele natsionalism. Selle asemel, et olla rahu sümboliks, sarnanevad moodsad mängud, seda ka kõige usklikumate võistlejate teadetele, peaaegu maailmasõjale miniatüüris. Kui parun Pierre de Coubertin, moodsate mängude isa, aastal 1894 kõigile suurtele rahvustele läkitas kirja, milles ta avaldas üleskutse katsetada Greeka klassika mängusid ellu äratada, siis ei võinud ta ette näha seda tagamõtetega patriotilist voolu, mis nüüd uhub läbi kõigist olümpiamängudest.

Kui mul oleks võimu muuta olümpiatõotuse vormelit, siis paneksin ma kuulsate sõnade „oma maa auks“ asemele „meie tsivilisatsiooni auks“. Sport, samuti kui kunst, on rahvusvaheline, ja teda ei tohiks pigistada šovinistlike riigimeeste kitsasse patriotilisesse šabloonis.

Meie tunneme tänapäeval huvi igalaadiliste võistluste suhtes. Miks aga ei suuda meie neisse mängudesse sisendada klassika vaimu? Hästi-arenenud keha on imeteldav kaunisteos. Meie peame seda mõistma ja sellekohaselt ümber moodustama ka oma iluideaali.

Inimesele jääb järjest rohkem aega endale pühendamiseks. Masinad ju selleks on mõeldud, et inimestel jatkuks rohkem aega endile. Ja praegu ollakse suundumisel sellele, et suurema osa vabadest osadest tarvitada mängudeks. Kaasas käivaks sellele on järjest suurenev huvi võistluste suhtes. Inimene, kes praegu on võistluste vastu, on vaenlane tulevikule.

Kas ei aitaks kaasa meie kõik, et olümpiamängud saaksid rahu sümboliks, nii nagu see oli varemadel aegadel? Olümpiamängud tulevad täielikult vabastada natsionalismist. Ameeriklane peab aru saama, et prantslane, kes 100 m jookseb sama ajaga kui tema, ka inimesena temast taga ei ole. Ja vice versa.

Olümpiamängud olgu rahu sümboliks ilma patriotlike liialdusteta.

EESTI SPORDILEHT veebruarinumbris avaldab meie parimatelt asjatundjatelt artikleid kehaehitusest ja iseloomust, spordipsühhikast, uuest suusatamisest, olümpiamängudele ettevalmistamisest, taliujumisest j. m.

Eesti Spordileht ilmub iga kuu 20. päeval. Eesti Spordilehe tellimisi võtavad vastu peale talituse kõik postiasutused ja ajalehekontorid. Eesti Spordilehe tellimine maksab aastas ainult 3 krooni.

Iga sportlane telligu ja lugegu Eesti Spordilehte!

Kuidas tekkis jalgpalli-professionalism

Preston North End maailma esimeseks elukutseliste meeskonnaks

On oodata, et Euroopa riikidest veel mitmed lähemal ajal jalgpalli alal siirduvad professionalismi. Viimase pooldajad väidavad, et see on jalgpalli arenemisele loomulik tee, mida on tarvitanud ka jalgpalli kodumaa, Inglise. Jalgpalliliit seal asutati 1863. a. ja sellest kaks-kümmend kaks aastat edasi oli professionalism Inglismaal juba legaliseeritud. Lähemal ajal Inglismaal pühitsetakse elukutselise jalgpalli 50. aastapäeva.

Professionalism Inglismaal tekkis just samaselt, nagu ta pärastpoole tekkinud mujalgi ja nagu ta veelgi tekkimisel mitmes riigis.

Professionalismi tekkimisel oli algatus Inglise vanal ja kuulsal jalgpalliklubil Preston North End'il, eriti selle klubi auahnel esimehel Sudell'il. Viimane tegi kõik, et Preston North End ja sellega ühtlasi tema saavutaksid juhtiva koha Inglise jalgpallis.

Sudell kutsus kogu riigist kokku parimad mängijad, kes hakkasid Preston North End'i värvides võistleva. Sel parimate meeste hankimisel tarvitas Sudell vahendeid, mis ei ole kooskõlas amatöörmäärustega. Nimelt muretses Sudell oma klubi mängijatele teenistuskohi ja andis neile mängu eest ka raha. Teised Preston North Endiga võistlevad klubid hakkasid talitama ka Sudelli meetodi kohaselt ja nii tekkis varjatud professionalismi alusel Inglismaal mitu suurmeeskonda, peale Preston North Endi veel Bolton, Blackburn, Burnley, Manchester ja Liverpool, kuhu olid koondatud Inglise parimad jalgpallimängijad.

Jalgpalliliit võitles küll agarasti professionalismi hävitamiseks, kuid see võitlus ei kestnud kaua. Selgus, et professionaalmeeskondade saavutused kujunesid sportlikult väga tagajärjekateks ning liit andis jalgpalli professionalismile ametliku tunnustuse aastal 1885.

Elukutseline jalgpall levis Inglismaalt ka teistesse maadesse. Inglismaale järgnesid Šoti, Wales ja Iiri kui Inglise lähemad naabrid. Euroopa mandrile pääsis elukutseline jalgpall alles 1927. a. Esimesteks professionaal-jalgpalliga riikideks Euroopa mandril osutusid Austria, Ungari ja Tšehhoslovakkia. Veel edasi ja jalgpalli-profimaade liikmeskonda astusid Prantsusmaa ja Argentiina.

Amatöör-jalgpalli harrastatakse praegu kolmekümnekolmes järgmises riigis: Argentiina (seal on ka amatöör-jalgpalliliit), Austraalia, Alžeeria, Belgia, Boliivia, Brasiilia, Bul-

gaaria, Tšiili, Daani, Soome, Greeka, Hollandi, Indo-Hiina, Jugoslaavia, Kanada, Kongo, Leedu, Läti, Luksemburi, Marokko, Mehhiko, Niigeeria, Norra, Paraguai, Poola, Eesti, Rumeenia, Senegambia, Tuneesia, Türgi, Nõuk. Vene, P.-Ameerika Ühendriigid ja Egiptus. Saksa ja Uruguai kuuluvad ka jalgpalli-amatööriidide hulka, kuid seal on praegu kavatsusel professionaal-jalgpalli elluviimine. Endastmõistetavalt on mitmes eelpool loeteldud amatöör-jalgpalliriigis õige rohkesti professionalismi varjatud kujul.

Eriline olukord jalgpalli alal valitseb Hispaanias, Itaalias ja Šveitsis. Neis riikides võivad jalgpallimängijad tasu saada, ilma et liit mängijaid sellepärast ametlikult liigitaks amatöörideks või professionaalideks. Hispaanias, Itaalias ja Šveitsis on kõik jalgpallimängijad lihtsalt jalgpallimängijad, küsimata seda, kas nad on amatöörid või professionaalid. Sellel vaatekohal, et jalgpalli alal ei tarvitse võistlejaid ametlikult liigitada asjaarmastajateks ja elukutselisteks, asub ka Soome liit, kuigi Soomes tegelikult ei ole mingit professionalismi ega ole seal ka praegu oodata selle tulekut.

Suured tähtpäevad.

Pariisi „Football“ küsib, millised on suured tähtpäevad jalgpalli alal? Sellele küsimusele on asjatundjatest koostatud komisjon annud oma vastuse, ilma et nende suurte tähtpäevade kindlaksmääramisel oleks tagasi vaadatud kõigile sündmustele, mis aset leidnud pärast veeuputust.

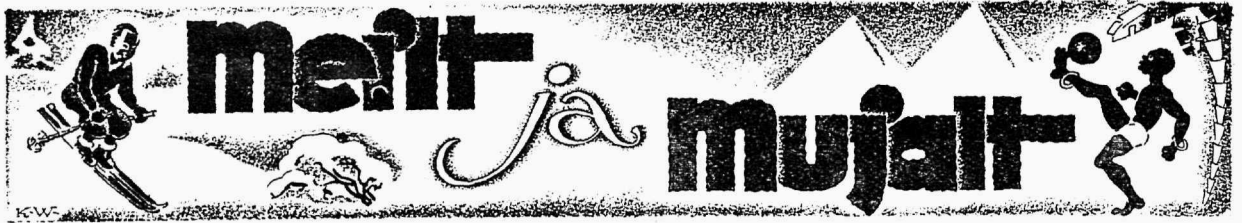
1921: Inglise amatöörid said oma esimese kaotuse kontinendil. Sel aastal Prantsuse saavutas võidu Englise amatööride koondusmeeskonna üle Pariisis Pershingi staadionil, sealsamas, kus 3 aastat hiljem P.-Ameerika Ühendriigid pidasid jalgpalli alal oma esimese võistluse Euroopas — olümpiaturniiri tsükliks Eestiga.

1924: Uruguai ilmub Euroopasse ja võidab olümpia jalgpalliturniiri.

1929: Inglise rahvusmeeskond, professionaalid, said Madridis oma esimese kaotuse kontinendil.

1930: Itaalia võidab esimesena Kesk-Euroopa riikide jalgpallikarika.

1932: Austria, pärast 1½-aastast katkestamatut võiduseeriat, kohtub Inglismaaga Stamford Bridge'i staadionil ja kaotab ainult kõige napimalt, tõendades Inglismaale, et jõudude suhted jalgpalli alal on muutunud.

Sport — Eesti parim meeskonnapoksis

Kolm Eesti kaaluvamat poksiseltsi: Sport, TPK ja Tartu Kalev on sooritanud korrapärase interklubide vooru: Sport võitis Tartu Kalevi 5:3, Tartu Kalev TPK 5:3 ja Sport—TPK jäi 4:4. Punktidega 3:2:1 ja võidetud matšidega 9:8:7 saame järjestuse, mis tõstab Spordi Eesti parimaks meeskonnapoksis, kuna TPK jääb koguni Tartu Kalevi varju. Kas mitte korraldada iga-aastased ametlikud esivõistlused meeskonnapoksis? Poksitaseme tõusule ja kandepinna laienemisele mõjuks see soodustavalt. Ka majanduslik riisiko on väike: seni on interklubid andnud plusskassad.

Sport—TKP interklubil tegutses pärast pikemat eemalolekut punktihohtunikuna Salomoni osas Elmar Lepp, kelle hää l otsustaski kõik matšid. Ainus vaieldav otsus tehti R. Griidini—Käbi matšil, kus võit esimele tundus väärina, kuid ei olnud seda. R. Griidini võit oli ühtlasi õhtu sensatsioon. Üldiselt niivõlt ei rahuldanud õhtu. Paremad olid matšid Stepulov—Taar ja Nieländer—Kapustin ja maotum Jegorov—Seeberg. Individuaalselt parimaks poksi jaoks osutus TPK-l Stepulov ja Spordil Nieländer.

Freimuth, TPK, võitis Pihli, Sport, 3:0. R. Griidin, Sport, võitis Käbi 2:1. Jegorov, Sport, ja Seeberg, TPK, matš oli halenaljakas sellest, et kumbki ei tihanud lüüa ja hoidis kaitsesse. Võitis Jegorov 3:0. Õigem oleks olnud mõlemad ringist ära saata. N. Stepulov võitis E. Taari, Sport, 2:1. Nieländer—N. Kapustin poksisid õhtu tulisemalt. Nieländeri suurem kogemus ja parem tehnika tõi ta võitjaks 3:0. Kapustin omab õhtu 16 mehest suuremaid tulevikulootusi. Reinke, Sport,—A. Reino, TPK, tegid vähe lööke. Reinke võit 3:0. E. Misler, TPK, oli Timmermannist, Sport, parem esimesel roundil napilt ja kolmandal knocki-lähedaselt. Mislerile anti võit siiski ainult 2:1 häältega.

Soome tennisistid juba ootavad matschi Eestiga.

Soome spordijuhtidest on Soome tennisliidu esimees Toivo Voss-Schrader vastates „Suomen Urheilulehti“ uue-aasta-ringküsümusele öelnud, et Soomele suurimate tennisündmustena käesoleval aastal ootab ta Põhjamaade karikavõistlusi ja maavõistlust

Eestiga. Soome tennisjuht on kindel, et Soome-Eesti maavõistlus tennis es kujuneb tänavu väga pinevaks. Mis puutub muudesse Soome tennisuudistesse alanud aastal, siis Soome tänavu ei võta osa Davis Cupi võistlustest.

Käesoleval aastal Soome tennisliit taotleb senisest veel enam tennis arengut, mis eriti tarvilik seetõttu, et Soomel praegu puuduvad head noored jõud, kes astuksid vanaks jäänud tennisistide asemele.

Läti jalgpall parem kui Inglise oma!

Stokholmi „Idrottsbladet“ on 1932. a. jalgpalli-maavõistluste tagajärgede põhjal koostanud Euroopa riikide paremustabeli. Ses tabelis on üllatavaks, et Läti jalgpall asetseb paremal kohal kui Inglise oma!

Esimesed kümme on tabelis järgmised:

Austria	8	6	1	1	30:15	13
Rootsi	12	5	1	6	33:24	11
Läti	7	4	1	3	9:7	9
Poola	4	4	0	0	12:1	8
Bulgaaria	5	4	0	1	11:8	8
Hollandi	7	4	0	3	14:11	8
Inglise	4	3	1	0	8:3	7
Itaalia	6	3	1	2	12:8	7
Sveits	7	3	1	3	14:14	7
Tšehhoslovakkia	7	3	1	3	10:14	7

Järgnevad Ungari, Norra, Saksa, Jugoslaavia, Belgia, Wales, Daani, Šoti, Rumeenia, Soome, Vene, Greeka, Prantsuse, Iiri vabariik, Hispaania, Portugal, Türgi, Leedu ja eelviimasena Eesti ning viimasena Inglise-Iiri.

Endastmõistetavalt on eelpooltoodud tabel tõelise paremuse selgitamiseks väga suhteline ning veel endastmõistetavamalt on Läti jalgpalli platseering Euroopa kolmandana rohkem „numbrite mängu“ kui tõelise paremuse asi. „Idrottsbladet“ märgib sedasama ja lisab, et Läti ei ole tõeliselt parem Türgist, Eestist ja Leedust, tabeli viimastest.

1932. a. kõige mustema sündmusena Rootsi jalgpallile hindab „Idrottsbladet“ Rootsi viiki 0:0 Lätiga. See resultaat, ütleb Stokholmi leht, on seda pörutavam, et eelmisel viiel maavõistlusel Rootsi on Läti vastu löönud väravaid mitte vähem kui 37:0!

Vastutav toimetaja: O. Lõvi.

Väljaandja: Eesti Spordi Keskliit.

KAUBANDUS-TÖÖSTUS AKTSIASELTS

„KREENBALT“

Tallinn, S. Karja 13

Postkast nr. 346

Telefon: oma keskjaam 425-14

Telegr. aadr.: „KREENBALT“

Tallinn

Nõudke kodumaa kaupu!

Nõudke kodumaa kaupu!

**Järgmiste kodumaa tekstiilvabrikute
müügikeskkoht ja pealadu:**

BALTI PUUVILLA KETRAMISE JA KUDUMISE VABRIKU A.-S.

KREENHOLMI PUUVILLASAADUSTE MANUFAKTUURI O.-Ü.

SINDI TEKSTIILVABRIKUTE ÜH., END. VÖHRMANN & POEG

EESTI NIIDIVABRIKU ÜHISUS

UNITED BALTIC CORPORATION, LTD

158, FENCHURCH STREET, LONDON. E. C.

OWNERS OF

ANGLO BALTIC LINE

MAINTAINING

REGULAR WEEKLY DIRECT SERVICE

TALLINN—LONDON

THROUGH CARGO

WITH PROMPT TRANSHIPMENT AT LONDON TO:

**HULL, NEWCASTLE ON TYNE,
LEITH AND GLASGOW**

AND TO THE MAIN PROVINCIAL INLAND TOWNS

ALSO TO

ANTWERP, BRUSSELS, DUNKIRK etc.

FOR PARTICULARS REGARDING FREIGHT-RATES etc.

APPLY TO:

JAANI 6 **UNITED BALTIC CORPORATION** TEL. 444-34.
TALLINN (REVAL) (ESTONIAN AGENCY— R. KINGHORN) ESTONIA